

Hind
2,50€
1/2021

HEA
LAPS
Koolilaste
ajakiri

Hull Teadlane ajast ja arvutist

Interveju:

Jüri Pootsmann

Ansambel The Beatles

VAATLE LINDE!

KAANEPIILT: Catherine Zarip

Kuidas sinust sai kunstnik?

Olen väikesest peale kogu aeg joonistanud. Õppisin laste kunstikoolis ja hiljem Tallinna Kunstiakadeemias. Usun, et kui tegeled millegagi järjepidevalt kogu aeg, siis sellest võibki saada sinu kutsumus.

Oled illustreerinud palju raamatuid, millised tööd on kõige erilisemalt meelde jäänud?

Läbi aegade on minu üks kõige suuremaid lemmikuid olnud Aino Perviku kirjutatud „Rändav kassiemme”. See oli kuidagi nii tore, mitmekihiline lugu, millele oli eriliselt mõnus pilte joonistada. Aga iga raamat jääb meelde, sest loomeprotsess on päris pikk ja selle ajaga kasvad iga oma tööga kokku.

Mida sulle kõige rohkem meeldib joonistada? Ja kas on ka midagi, mida ei meeldi?

Mulle meeldib joonistada maailma, mis natuke meenutab meie oma, aga samas on täiesti teistsugune. Nagu unenägudes. Vähem meeldib joonistada inimesi. ☺ Eelistan pigem kujutada inimlaadseid loomtegelasi.

Tere, sõbrad!

Ajaratas muudkui veereb ja nii ongi meie ees aasta numbriga 2021. Saame taas alustada natuke nagu puhtalt lehelt ja küllap on paljud meist andnud ka lubadusi, mida uuel aastal täita. Kes lubab lugeda rohkem raamatuid ja vähem arvutis mängida, kes hakkab sporti tegema ja kes korralikult õppima. Võib-olla on keegi lugejatest otsustanud teha tutvust pillimänguga või harjutada laulmist? Jaanuarinumbris tulebki meil juttu muusikast. Aasta on uus ja tuure kogub ka Eesti Laulu konkurss, millel osaleb palju uusi lauljaid ja lugusid. Võistlustulle astuva Jüri Pootsmanniga ilmub intervjuu ka Heas Lapses. Värske loomingu kõrval kõlavad meie kõlarites ja kõrvaklappides kindlasti ka juba ammu tuntud muusikapalad. Teemegi nüüd algust muusikaartiklite sarjaga, kus tutvustame popmuusika ajaloos olulisi ansambleid ja artiste. Sel korral saame tuttavaks biitlitega ehk ansambliga The Beatles, kes tegutses umbes sel ajal, kui meie praeguste lugejate vanavanemad olid väikesed lapsed. Bänd on ajaproovile väga hästi vastu pidanud ning nende igihaljas looming kõnetab alati uusi kuulajaid! Klappid pähe ja ajakirja lugema!

Kätlin Vainola

Kirjuta meile!

- * Kui sul on sahtlis luuletusi, jutte, pilte, koomikseid või nalju, siis võta kätte ja saada ka meile!
- * Ootame arvamusi selle kohta, mida sooviksid lugeda ja millised lood ajakirjas meeldisid.
- * Kui soovid arvustada raamatuid, siis anna meile teada ja saadame sulle lisainfot.

Kirjuta meile e-posti aadressil healaps@healaps.ee või postiaadressil **HEA LAPS, Voorimehe 9, 10146 Tallinn.**

Kuulmiseni!
Triibu-Liine
Hea Lapse vapiloom

HEA LAPS

Koolilaste ajakiri, mis ilmub
1994. aastast.

Väljaandja

SA Kultuurileht

Toimetuse kontakt

Voorimehe 9

10146 Tallinn

Tel 683 3145

toimetus@healaps.ee

Peatoimetaja

Kätlin Vainola

katlin@healaps.ee

Toimetaja

Anna-Magdaleena Kangro

anna@healaps.ee

Keeletoimetaja

Mari Klein

Kujundaja

Vivika Kalt

vivika@healaps.ee

Maketi kujundus

Menu Meedia

Koduleht

www.healaps.ee

Trükk

Aktaprint

Ajakirja tellimine

AS Express Post

www.tellimine.ee

Telefoni teel 617 7717

Välismaale tellimine

KE Ajakirjandus

ajakirjandus.ke.ee

Hind üksikmüügis 2,50

Suur aitäh Haridus- ja
Teadusministeeriumile, kes tellis
meie ajakirja põhikoolidele!

HEA LAPS 1/2021

Catherine Zarip

SISUKORD

2
3

Minu jaanuar Ulla Saar

Luule Ülle Kütsen, Tormi Kevvai,
Tarmo Vaarmets

4

Jutt Liis Sein „Tulevane kirjanik“

6

Võistlus Imelised kogemused

7

Kirjalaps

8

Intervjuu Jüri Pootsmann

10

Hull Teadlane Aju ja arvuti

12

Mustikas

13

Raamatud Paabeli Torni tõlkeauhinna
juturaamatud

14

Intervjuu Toimetaja Dea Oidekivi

16

Muusika The Beatles

23

Koomiks Kindamüsteerium

24

Konkurss Minu tulevik

26

Sten Roosi muinasjutuvõistlus

29

Loodus Toidame ja vaatleme linde

30

Test Kui hästi sa enda eest hoolitsed?

31

Jagatud mure

32

Kokka ise! Makaronid juustuga

33

Lasteekraan

34

Nuputamine

35

Ristsõna

36

Järjehoidja

37

Koomiks Dr Tindipleki töötuba

38

Naeru-uss

39

Siit ja sealt

40

Hea Lapse klubi

Auhinnasadu

Uus võistlus

Positivel leevike, Jüri Pootsmann

Mine jaanuar

Ulla Saar on illustraator, kelle mängulisi ja ägedaid pilte leiab paljudest lasteraamatutest. Ta töötab Eesti Lastekirjanduse Keskuses välissuhete juhina. Heas Lapses ilmub Ulla joonistatud doktor Tindipleki koomiks, jaanuarinumbrist leiab tema pildid loo juurest, mille on kirjutanud Liis Sein.

LUGEMISAASTA

Algas uus lugemisaasta! Olen tihe Goodreads'i lehe kasutaja, sinna saab kõik raamatud, mida ma loen, ilusti kirja panna. Ühtlasi saab osaleda lugemisväljakutsetes ja ennustada, mitu raamatut kavatsen aasta jooksul lugeda. See on mõnus enda proovile panek.

KÜLM DUŠŠ

Kui vähegi võimalik on, katsun igal hommikul külma duši all käia. See annab päevaks mõnusa energia ja paneb keha mõnusalt surisema. Selle nipi õpetas muuseas mulle mu poeg Villem.

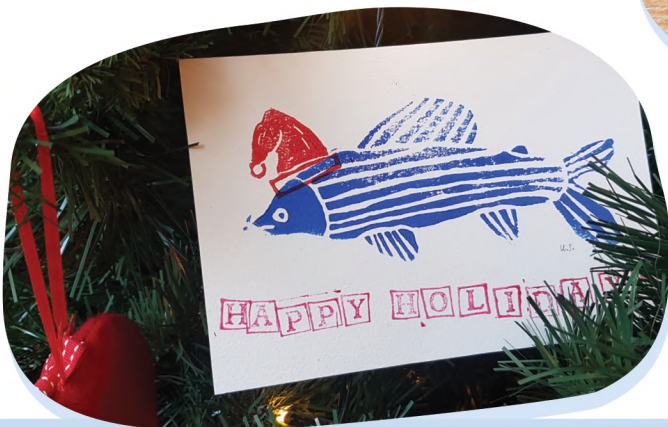
TEE JA KÜPSISED

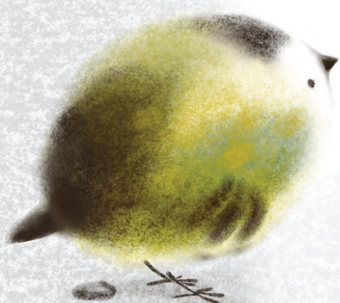
Käes on tee aeg. Ma pole eriline magusasõber – kommi ma näiteks ei söö –, aga küpsised on kõik mulle meelepärased ja mulle meeldib neid kombineerida eri teesortidega.

POSTKAARDID

Saadan peale jõulukaartide sõpradele ka lihtsalt postkaarte, meeldetuletuseks, et tunnen neist puudust. Pole veel kedagi kohanud, kes poleks päris postkaardi saamise üle õnnelik.

TALVITUV TALVIKE

Ülle Kütsen

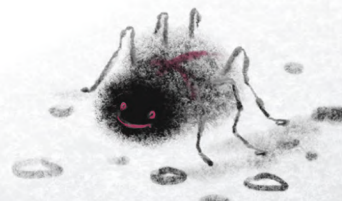
Oksal sulepallike,
kullakarva talvike.
Tuleb külla siisike
nokas lauluviisike.

Tule, tule talveke,
lenda, lenda talvike.
Enne sulepallike
pane kaela sallike.

TUVI

Tormi Kevvai

Tuvi, postijaama lind,
tundis end kui jaanalind.
Posti teistega viis koos ta.
Lendas? Ei, ta tahtis joosta.
Arvasid kõik teised tuvid,
sõbral logisevad kruvid.
Ise seda lind ei tea.
Pistis liiva alla pea.

ÕNNEÄMBLIK

Tarmo Vaarmets

Õnnelik on väike ämblik,
sest et ta on õnneämblik.
Rõõmsalt aknalaul rühib,
aknaklaasilt tolmu pühib.

Kardina pealt ronib lakke.
Teeb seal uljalt sikke-sakke.
Jalutab pea alaspidi,
laubal pärlendamas higi.

Kapi otsa maandub viivuks.
Sahtlitesse sisse piilub.
Kõikjal sõbrad tunneb ära,
mõnda kiidab, mõnda tänab.

Nalja visatagi oskab.
Majarahval tuju tõstab.
Riided, raamatud ja lelud
märkavad, et nad on elus.

Teleka ees istub õhtul,
naerdes kinni hoiab kõhtu.
Multikaid ja loodussaateid
tugitooli alt ta vaatleb.

Öösel, igaüks kui magab,
ämblik oma õnne jagab.
Tuttu jäänuid paitab õrnalt,
pisut kõdistab neid kõrvast.

TULEVANE KIRJANIK

Tekst **Liis Sein**
 Illustratsioon **Ulla Saar**

„Õnnetu vares”, „Päike, kuu ja tähed”, „Trilla otsib sõpra” – Mona isa peas keerlesid tema tulevaste raamatute pealkirjad. „Kindlasti sünnib ükspäev ka luuletus „Otsi kohta, kus sa saad” ning näidend „Tont Toomase seiklused metsas”,” unistas ta edasi.

Enne kirjutamist oli aga vaja palju raamatuid lugeda, et saada aru, kuidas üks hea lugu on kirjutatud. Ütleme nii, et Mona isa polnud kunagi varem nii palju lasteraamatuid lugenud kui praegu. Ta laenutas raamatuid mitte paari, vaid paarikümne kaupa. Nii pälvis Mona isa lasteraamatukogu kuu parima lugeja tiitli, edestades napilt seni aastaid parimaks lugejaks tunnistatud Mona klassivenda Joosepit.

„Mona, kullake, meil on veel sada lehte lugeda. Kas sa tahad teada, mis selles loos edasi juhtub?” istus isa Mona voodi äärel ja luges tütrele raamatut ette.

Mona pidas vastu pool tundi ja siis nõudis süüa. Kuid söögipaus ei tähendanud seda, et Mona isa oleks lugemise katkestanud. Tema toitlus ju hetkel ainult vaimutoidust. Pärast söömist püüdis Mona vabandada end välja vannis käimisega. Kuid Mona isa arvates on vannis hiiglama mõnus olla, kui keegi samal ajal mõnda põnevat lugu ette loeb. Pärast vannitamist otsis Mona võimalust kass Roosiga õue minna, kuid isa järgnes neile lugedes ka sinna. Ja nii ka poodi, kuhu Mona koos emaga uut kleiti läks ostma.

„Isa, aitab!” ahmis korraka Mona õhku. „Ma tahan riietuskabiinis üksi kleiti proovida.”

„Hea küll Mona, teeme siis väikese pausi,” vabandas isa ja valis järgmisena välja poemüüja. Müüja oli meelitatud ning jäi andunult lugusid kuulama. Ta katkestas Mona isa vaid minutiks, et sulgeda pood ja asetada uksele silt „VABANDAME, AVARII!”.

Monal jäi kleit kahjuks ostmata ja lohutuseks viis ema ta kohvikusse. Tüdruk tellis endale hiigelsuure šokolaadikoogi ühe piraka vaarikaga ja ema lasi end hellitada *caffè latte*’ga. Saabus kook, kohv ja vaikus.

Mona jõudis võtta ühe ampsu, kui kohviku kõlari-test hakkas taas kostma isa hääl. Seekord kõlasid üksteise võidu pikad ja lühikesed luuletused. Mona oleks tahtnud kohvikust põgeneda, kui koogitükk poleks nii hästi maitsenud.

„Ema, aga äkki meelitame isa koju kirjutama,” pakkus Mona hetke pärast, endal suu šokolaadikooki täis. „Päris kirjanikele meeldib ju üksi olla ja kirjutada. Õpetaja koolis rääkis.”

Ema kiitis mõtte heaks, pakkis alles jäänud koogi ja *latte* kaasa ning hakkas isa otsima. Viimane istus õues kohvikuakna all ja luges mikrofoni luuletust lendavast vihmaussist.

„Kallis, lähme koju,” hõikas ema eemalt. „Mona tahab su enda lugusid ka lõpuks kuulda.”

Isa vaatas käes olevat raamatut ja lõpetas luuletuse lugemise poole sõna pealt.

Paar päeva valitses kodus täielik vaikus. Isa pikutas liikumatult diivani peal ja ohkas:

„Mul ei ole mitte ühtegi enda lugu, mida Monale ette lugeda ... Kuidas need lood küll sünnivad, kui peas pole mõttepoegagi ... Lisaks on kõik lasteraamatud ja luuletused nagunii ammuilma kirjutatud. Kõik uus on vana kordus.”

Monale meeldis vaikus väga, samuti oli ta hakanud jälle ise rohkem raamatuid lugema. Kuid nõutu ja õnnetu isa pani Mona südame valutama.

„Aga isa, kas sa oled üldse proovinud midagi kirjutada?” uuris Mona ettevaatlikult.

„Ei ole ... Või no tegelikult olen ma kirja pannud ainult mõne raamatu pealkirja, aga millest need raamatud rääkida võiksid, seda ma veel ei tea ... See on nii keeruline,” hingas isa raskelt ja sai nüüd tunda loomepiinu oma nahal.

„See ei peagi lihtne olema. Näiteks see luuletus, mille ma viimati eesti keele tunniks kirjutasin – ma

kirjutasin seda nädal aega. Nelja rida kakskümmend korda. Alles mõni minut enne luuletuse andmist õpetajale jäin ma sellega rahule ja sain viie,” rääkis Mona ja tõi siis isale paki puhast paberit ja pliiatsi.

Mona isa vaatas valget paberit, siis pliiatsit, ning tundis, kuidas tal kõht krampi kisub. Lisaks kattis laupa külm higi ja palavik oli kohe-kohe tõusmas. Valge leht oli viimane asi, mida ta näha tahtis. Mona ja ta ema püüdsid isa turgutada. Ema küpsetas isa lemmikuid kaneelisaiu. Mona luges isale ette tema lemmiklasteraamatut „Pipi Pikksukka”. Ema pani isale taustaks rahuliku muusika ja mediteeris koos temaga. Mona aga viis isa kooli, kus toimus kohtumine päris ehtsa lastekirjaniku Ilmar Tomuskiga.

Pärast esinemist jagas kirjanik autogramme ja Mona koos isaga seisis samuti viimastena autogrammisabas. Kui autogrammid olid jagatud, võttis Mona julguse kokku ja tutvustas oma isa kirjanikuhärrale: „Palun saage tuttavaks. Tema on minu isa. Tema tahab samuti lastekirjanikuks saada.”

Mona isa oli ehtsa kirjanikuga kohtumisest esialgu päris kohkunud ega osanud midagi öelda või teha. Tomusk aga tõusis laua tagant püsti, surus tugevalt isa kätt ja lausus: „Väga meeldiv. Lastele on puhas rõõm kirjutada.”

Kuna Mona isa oli kõnevõime peaaegu kaotanud, siis küsis Mona kirjanikult palju küsimusi ja Tomusk jutustas neile elavalt lasteraamatute kirjutamisest. Tasapisi muutus ka isa julgemaks ja tal tekkis kirjanikuga lausa arutelu.

„Kas lasteraamat peab olema ka naljakas?” küsis isa lõpetuseks.

„Nali ei ole ainult meelelahutus, vaid nalja kaudu saab rääkida lastele olulistest asjadest,” vastas lastekirjanik Tomusk, surus veel kord isa kätt ja lahkus rõõmsameelselt kohtumiselt.

Pärast seda ei näinud Mona ja ta ema isa mitu päeva. Isa oli lukustanud end kabinetis ja muudkui kirjutas. Valmis said nii lugu õnnetust varesest kui ka näidend „Tont Toomase seiklused metsas”.

Esimestena kuulsid neid muidugi Mona ja ema. Mona andis tagasisidet ja isa lihvis lugusid veelgi paremaks. Tal läks lausa nii hästi, et tema lugu „Õnnetu vares” trükiti ära lasteajakirjas Hea Laps.

„Ma tahaksin nüüd mõnda aega raamatupoes lihtsalt raamatuid sirvida. On neid juba omajagu loetud ja kirjutatud küll,” naeris isa ja viis terve pere uude raamatupoodi, kus sai isegi kohvi juua ja šokolaadikooki süüa. Paar lauda eemal istus lastekirjanik Tomusk, kes lehvitas tervituseks ja kirjutas suure hooga oma järgmist lasteraamatut. 🍓

Korraldasime koos Eesti Noorsooteatriga võistluse, kus palusime lastel kirjutada imedest, mis on nendega või nende pereliikmetega juhtunud. Siin on võidutööd Uuemõisa Lasteaed-Algkoolist.

KOLM SUURT HUNTI

Minu vanaema käis pisikese tüdrukuna kitsekarjas. See oli tema tähtis ülesanne. Ta võis olla selle loo juhtumise ajal umbes sama vana kui mina, 10-aastane. Ühel päeval, kui ta hakkas karjaga koju minema üle lagendiku, kuulis ta tungivat häält ütlemas: „Mine kohe siit ära!“. Vanaema ehmatas väga, kuna ta teadis, et terved inimesed hääli ju ei kuule. Kuuldule vaatamata sammus ta koos kitsedega mööda kitsast rada edasi. Peagi kuulis ta jälle sedasama lauset: „Mine kohe siit ära!“. Ta oli lagendiku peal ja mitte ühtegi hingelist polnud kusagil lähedal. Ta proovis selle ehmatava juhtunu unustada. Mõni hetk hiljem kuulis ta aga jälle seda sama lauset, kuid nüüd öeldi seda juba palju tungivamalt. Vanaema oli nii hirmunud, et otsustas koos kitsedega kiiresti puudesallu joosta. Nii kui ta oli jõudnud puude varju, jooksid lagendiku peale kolm suurt hunti. Hallivatimehed olid täiesti hullunud ning nende suust tuli vahtu välja. Vanaema pisikese tüdrukuna oli hetkega puu otsas, kuigi puu tüvel polnud all oksigi. Nii suur jõud oli hirmul. Kõik loomad olid hirmunud selle sama puu alla tuge otsides kokku korjunud. Nüüd mõistis vanaema, et teda oli päriselt hoiatatud ning võib-olla koguni elu päästetud. Marutaudi hoiatus üle riigi oli juba tükk aega üleval olnud.

Anette Tammus, 4. klass

IMELINE KOGEMUS

Ühel päeval hakkasime sõitma Pärnusse poodidesse. Haapsalust startides oli kõigi tuju hea. Autos ajasime juttu, laulsime ja naersime. Kui olime sõitnud umbes 80 kilomeetrit, tuli vastu auto. Autojuht Dina märkas, et teine auto sõidab meie sõidureas. Dinal ei olnud võimalik enam kuhugi sõita. Paremal oli sügav kraav. Otse ees oli võõras auto. Vasakul võisid tulla teised autod. 90km/h tagurdamine ei ole võimalik. Ja nii me kokku pörkasimegi. Kokkupõrget mina ei mäleta. Kui üles ärkasin, oli auto sees valge, nagu oleksin taevas. Kuulsin emme hõikamist: „Kõik autost välja!“ Sellest sain aru, et olen elus. Autost väljudes tundsin, et olen terve. Ja autot nähes sain aru, et see, et hetkel elan, on IME.

Isabelle Kajak, 3. klass

KES MEID HOIDIS?

See lugu juhtus minuga ja emaga. Ma olin siis umbes kolmeaastane, ma istusin jalutuskäru. Läksime emaga Konsumi poe juures üle vöötraja. Üks valge auto jäi seisma ja laskis meid üle tee. Äkki tuli kõrvalt kihutades üks suur kaubaauto, see ei jäänud seisma. Oleks ema minuga paar sammu kiiremini läinud, oleks juhtunud suur õnnetus. Valgest autost tuli juht välja ja lohutas minu ema, kes oli väga ehmunud. Kes meid hoidis?

Ailen Tänna, 3. klass

Minu nimi on **Arlo Leon Tuvikene**
ja ma olen 12-aastane.
Õpin Nõo Põhikoolis 6.a klassis.
Mulle meeldib legodest ehitada,
lugeda ning kirjutada
luuletusi ja jutte.
Praegu on koduõpe
ja see mulle ei meeldi,
sest töid on natuke liiga palju.
Kuid tuleb olla järjepidev,
siis saavad need
tehtud.

Torm

Lehed sahisevad puul,
väljas tõuseb tuul.
Algamas on torm,
meeleolu morn.

Torm tõuseb päeva, tõuseb kaks,
läheb aina valjemaks.
Kuid looduses on norm:
kord lõppeb iga torm.

Ruut

Keset autoteed on ruut,
autod teevad ruudule tuut.
Kuid ruut ei taha lahkuda teelt,
vaid näitab rõõmsalt autodele keelt.

Olgu töö või olgu kool,
maski kandma igal pool
peab tänavusel aal
meie kodus Eestimaal.

Hoolimata igast tõrkest,
takistusest kõrgest
täna oleme siin koos,
ralliautod rallihoos.

Rallipäev on täna.
Osaleb ka Tänak.
Autod sõitvad kõigel vael
kiiruskatsel Pasamäel.

Ralli oli vinge.
Õhku tõusis pinge.
Tänak võidu sõitis
ja ralli ära võitis.

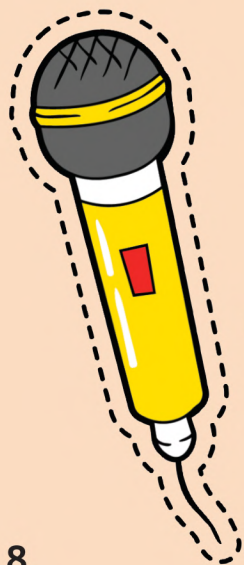
Käisin koos isaga
Lõuna-Eestis rallit vaatamas.
Esimesel päeval kiiruskatsel
Pasamäel kirjutasin seoses
kehtivate nõuetega ühe luuletuse.
Teisel päeval, kui ralli lõppes,
kirjutasin teise luuletuse.

JÜRI POOTSMANN

LAULIS JUBA PÕHIKOOIS

Muusik Jüri Pootsmann on muusikasõprade rõõmuks välja andnud värske singli „Magus melanhoolia”, mis osaleb ka selle aasta Eesti Laulu võistlusel. Püha Miikaeli Kooli 8. klassis õppiv Mia Tõnisson küsis muusikult sel puhul mõned küsimused.

Miks valisid just muusiku ameti?

Muusiku amet kuidagi jõudis minuni. Väiksena mul oli ka salajane unistus saada lauljaks, kuid ma ei ütleks, et ma valisin selle. Läbi elu keerdkäikude ja hilisemate otsuste sai minust laulja.

Mis on muusiku töö juures parim osa?

Ma arvan, et igaüks kes saab teha tööd, mida ta armastab ja teeb seda hingega, saab öelda, et häid asju keerleb ümber tema palju. Minule väga meeldib, et töö on mitmekesine, saab uute inimestega tutvuda ja midagi oma nägemuse järgi luua.

Millal sa laulmisega tegelema hakkasid ja miks?

Alustasin laulmisega juba varajases põhikooli klassis, läksin lastekoori. Kui gümnaasiumis läksin aastaks ajaks Taani õppima, siis seal alustasin juhuslikult soololaulmisega ja nii see ratas veerema läks. Alguses pidin palju võitlema sellega, et üldse ükski laval julgeksin olla, kuid ajapikku tekkis tugevam lavanärv ja laval hakkas mulle meeldima.

Milline on olnud sinu kõige imelikum esinemiskogemus?

Kõik on omamoodi imelikud, imelikult erinevad. Nagu ütlesin, siis laulja töö on väga mitmekesine, iga kontsert on erinev. Kõige imelikum oli ehk Eurovisiooni laval, kuna seda tunnet ei saa mitte millegagi võrrelda.

Millised eesmärgid sul hetkel on?

Minu eesmärgiks on hetkel omas tempos oma enese näo ja stiili tundmaõppimine. Kuigi ma olen sellega juba mõnda aega tegelenud, siis tunnen, et areng peab alati toimuma ja praegu olen ma koos oma tiimiga sellel teel, et areneda tugevaks artistiks ja iseennast austavaks artistiks.

Kui sa poleks laulja, siis kes oleksid?

Väga huvitav küsimus, sellele on raske vastata. Mind on alati huvitanud lavatagune elu, aga ka televisioon. Ehk oleksin osa just nendest valdkondadest.

Kas on olnud hetki, mil oled tahtnud alla anda? Kui jah, siis miks ja kuidas oled sellest välja tulnud?

Muidugi on! Raskeid hetki tuleb igal inimesel ette ja need on alati oma nägu. Kõige suurem kriitik on ju tihtipeale ühele inimesele tema ise, ja minu sisemine kriitik oli vahepeal väga vali. Ühel hetkel ma lihtsalt enam ei kuulanud teda ja tõusin püsti, kui olin kukkunud, ajasin pea püsti, selja sirgu. Isegi kui komistad, siis tuleb endale toeks olla ja mitte lasta sisemisel kriitikul väga valjuks minna.

Milliseid nippe soovitaksid inimestele, kes tahaksid olla professionaalsed lauljad?

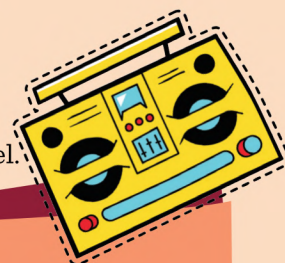
Ma usun, et kirg muusika vastu on kõige olulisem. Tuleb märgata õigeid hetki ja nendest kinni harrata, leida enda eripära, panna kokku hea tiim ja muidugi harjutada.

Kas oled enda arvates saavutanud oma karjääri tippvormi?

Ma tahaks loota, et mitte veel!

Millist loomingut võime veel lähimal ajal oodata?

Võite kuulata minu värsket singlit „Magus melanhoolia” ja mõelda, et midagi sellist tuleb Jürilt tulevikus veel.

JÜRI POOTSMANN

- * eesti laulja ja raadiosaatejuht
- * võitis 2015. aastal telesaate „Eesti otsib superstaari” kuuenda hooaja valiti 2016. aasta Eesti Muusikaauhindade galal aasta meesartistiks
- * võitis 2016. aastal Eesti Laulu looga „Play”, mille autorid on Stig Rästa, Fred Krieger ja Vallo Kikas
- * igahommikune ärataja raadiojaamas MyHits
- * osaleb looga „Magus melanhoolia” (autorid Jüri Pootsmann, Joonas Mattias Sarapuu, Jana Hallas, Aleksi Liski) 2021. aasta Eesti Laulu konkursil

AJU JA ARVUTI

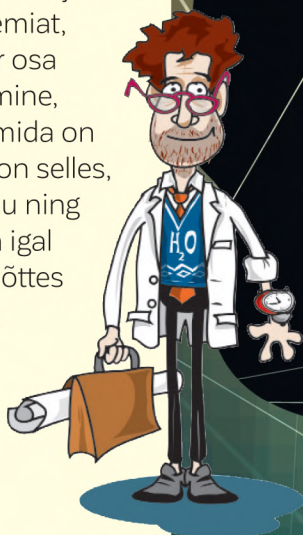
Elektroentsefalograaf (EEG) on laialdaselt kasutatav ajuaktiivsuse mõõtmise masin. See on väga kasulik, kuid ei võimalda vaadelda nii väikesel skaalal, nagu on aju-arvuti liidese jaoks vaja.

Arvuti ja aju ühendus

Üks tulevikutehnoloogia, mis võib edaspidi inimeste elu palju muuta, on kiire ühendus arvuti ja aju vahel (aju-arvuti liides). Praegu kasutame arvutitega suhtlemiseks põhiliselt käsi (klaviatuur ja hiir), harvem ka häält (häälkäsklused), aga paljud teadlased tegelevad ühenduse kiiremaks ja otsesemaks muutmisega. Sisuliselt on plaan jõuda selleni, et inimesed saavad arvutitega ka ainult mõttega suhelda ning arvutid suudavad aru saada, mis mõtted on neile käskluseks mõeldud ning siis neid täita ja tagasi saata vastus, mida meie tunneksime samuti mõttena. See on ühteaegu võimatu keeruline, aga samas põhimõtteliselt võimalik.

Elekter ajus ja arvutis

Seda teavad ilmselt kõik, et arvuti töötab elektri abil. Aga sama teeb ka meie aju. Kuigi aju on ohtralt väikest keemiat, mis selle tööd mõjutab, on suur osa aju tööst elektrisignaali saatmine, mida on võimalik tuvastada ja mida on ajule võimalik saata. Probleem on selles, et aju on signaale tohutult palju ning nende võrgustik ja tähendus on igal inimesel erinev. Aju on selles mõttes nagu lumehelbeke, mille kuju ja olemust mõjutab iga väike asi ning seega on iga aju täiesti omamoodi, kuigi mõni võib olla teisega sarnane.

Hull Teadlane
Tartu Ülikooli
muuseum
hullteadlane.ut.ee

Kihid ajus

Üks viis (neid on palju, aju on keeruline), kuidas aju mõtestada, on jagada see kolmeks kihiks. Aju kõige sisemine kiht tegeleb põhiliselt eluks vajalike ülesannetega nagu südame löömine, nälja ja janu tundmine ning hingamine. See kiht on oma ehituselt üpris sarnane väga paljudel loomadel, sealhulgas näiteks inimestel ja konnad. Teine kiht on justkui esimese peal ning tegeleb rohkem sotsiaalsete asjadega nagu hirm, mängulisus ja viha. See on inimestel ja konnad juba üpris erinev, aga inimestel ja ahvidel üpris sarnane. Ning siis on kolmas kiht, mis tegeleb üldiselt öeldes arusaamise ja planeerimisega. See on ka inimestel ja ahvidel üpris erinev. Need kolm kihti tegutsevad justkui eraldi, aga saadavad üksteisele nõudmisi ja küsimusi. Näiteks kui sul on kõht väga tühi, siis tuleb signaal su aju kõige alumisest kihist ülemistele, et nüüd paluks jätta muud tegevused kõrvale ja otsida süüa. Aga enamasti pole tal seda vaja tehagi, sest su ülemine planeeriv kiht suunab sind sööma enne, kui kõht väga tühjaks läheb.

Neljas aju kiht

Juba praegu võimaldavad teadlased ja firmad lisada ajule (kolju alla) kiipe, Seda näiteks siis, kui kasutad kalkulaatorit millegi arvutamiseks või programme, mis teevad keerulised ülesanded lihtsaks. Suur osa töökohtadest eeldab mõne arvutiprogrammi kasutamise oskust, sest nende abil saavad inimesed lahendada keerulisi ülesandeid väga ruttu. Ja mida aeg edasi, seda rohkem asju arvutid oskavad ja kiiremini tegutsevad, kuni mingi hetk võib kõige suuremaks takistuseks arvutitega töötamisel olla see, kui kiiresti me suudame arvutitele õigeid ülesandeid anda. Ja see on hetk, kus aju ja arvuti ühendus mingi masina abil muutub paljudele inimestele oluliseks.

Insener ja ärimagnaat Elon Musk näitamas kirurgimasinat, mis on võimeline inimese kolju alla paigaldama nende uusimat aju-arvuti liidest Neuralinki.

Arvuti ajus

Juba praegu võimaldavad teadlased ja firmad lisada ajule (kolju alla) kiipe, mis suudavad lugeda ajus liikuvaid elektrisignaale. Esialgu on nende lugemise täpsus küll veel üpris madal (kaugel sellest, et lugeda iga üksikut signaali), aga ikkagi saab välja lugeda nii mõndagi. Näiteks on võimalik mõtte abil liigutada robotjäsemeid. Ning on olemas kuulmismasin, mis asendab kõrva (tõlgib helid elektrisignaalideks, mis saadetakse ajju), kuigi teeb seda veel võrdlemisi halvasti. Siiski loodetakse tulevikus suuta lugeda ka keerulisemaid mõtteid kui „tõsta kätt” ja saata keerulisemaid signaale kui helid. Ja ehk suudetakse seda teha ka nii, et ei pea päriselt enda kolju alla midagi opereerima.

KOERTE PARIMAD SÕBRAD ON TEISED KOERAD

Tekst ja foto **Marge Pärnits**

Auh-auh-auh-auuuuuuu! Mustikas tervitab teid kõiki uue aasta saabumise puhul. Ei, mitte aupaukudega, sest ega koerad aupaukudest suurt ei pea ja mõni koguni pelgab paugutamist ja kõva müra. Mustikas tervitab teid hoopis lärmaka haukumisega, mis vana aasta pahad vaimud minema ajab ja uue aasta head vaimud ligi meelitab. Tulgu teie uus aasta ilus, õnnelik ja põnevate kohtumiste rohke!

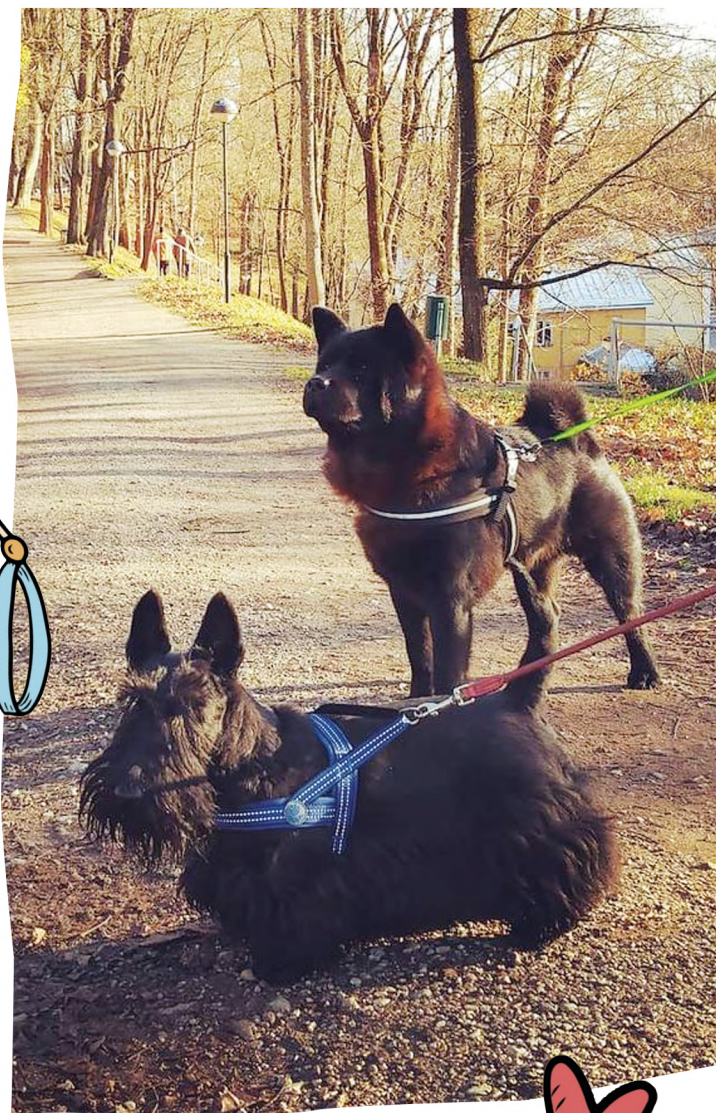
Mustikal endal on olnud vaatamata noorusele väga palju kohtumisi. Ta on kohtunud suurte ja väikeste inimestega, suurte ja väikeste koertega. Ta on üritanud linde püüda ja hiiri taga ajada. Ta on jälitanud kasse ja imestanud, et nood vaatamata tema pingutusele kuidagi kápaulatusse ei jää.

Kõige paremad kohtumised on aga siiski olnud koertega. Hiljaaegu avaldasid ka teadlased ühe uuringu, milles räägiti, et koertele meeldib kangesti teisi koeri vaadata. See on muidugi koeraomanikele paras põnts – on ju nemad alati arvanud, et koer just neid kangesti armastab. Mustikas on ka ilmselt

**KUI MUSTIKALT KÜSIDA,
KUS ON ESMEE JA SANSA, HAKKAB
TA HALEDALT NIUKSUMA
JA JOOKSEB AKNALE VAATAMA,
EGA SÕBRAD JUHUSLIKULT
VÄRAVA TAÇA EI OOTA.**

sellest uuest avastusest kuskilt kuulnud, sest tema läheb kõigi koerte peale kangesti elevile. Tema arvates on väga põnev nuusutada uusi lõhnu ja uurida,

kes mida söönud on ja tulevikus süüa kavatseb.

Kõige innukamalt nuhib Mustikas oma kõige kallimate koerasõprade lõhnu. Mustika sõpradel on põnevad tõud ja ilusad nimed. Tema šoti terjerist sõbranna kannab „Troonide mängust” tuntud kuninganna Sansa nime ja tema bretooni liivakarva bassetist sõbranna on kaugel Austrias sündinuna saanud nimeks Esmee. Mustikas teab nende nimesid ja kui Mustikalt küsida, kus on Esmee ja Sansa, hakkab ta haledalt niuksuma ja jookseb aknale vaatama ega sõbrad juhuslikult värava taga ei oota.

Kui inimeste käest küsida, mida nad koos oma sõpradega heal meelel teevad, siis ilmselt kõlaks vastus, et „käime kinos, söömas ja ajame niisama juttu”. Koertelt tasub õppida, et nemad mängivad koos, vahetavad lõhnamuljeid ja jooksevad end hingetuks, aga nad oskavad ka lihtsalt niisama olla. Nii et kui te sõbraga kokku saate, andke talle ka natuke aega niisama rahulikult mõtlemiseks ja olemiseks. Pange tähele – sõber räägib teile nii mõndagi põnevat ja lisaks liputab heameelest ja rahulolust saba. Seda viimast muidugi juhul, kui teie sõber on koer. 🐾

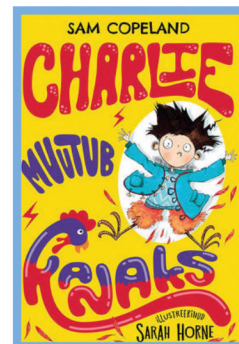
PARIMAD TÖLGITUD JUTURAAMATUD

Saame tuttavaks juturaamatutega,
mis valiti eelmisel aastal Paabeli Torni tõlkeauhinna konkursile.
Auhinda annab välja IBBY Eesti osakond.

JUTURAAMATUTE NOMINENDID

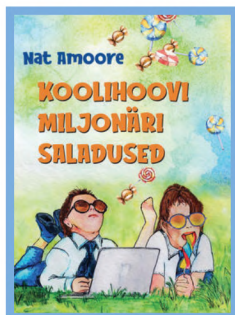
**Sam Copeland, „Charlie muutub kanaks”, kirjastus Varrak,
inglise keelest tõlkinud Marju Roberts ja Tiina Aug**

Charlie muutub ühel päeval ootamatult ... loomaks. Ja siis jälle poisiks. See juhtum vapustab teda tõsiselt, kuid ei jää paraku viimaseks. Loom olla pole aga sugugi meeldiv. Charlie sõbrad püüavad välja selgitada tema äkiliste muundumiste põhjuseid. Flora näiteks keelatab Charliet osalema mitmesugustes „teaduslikes” katsetes, mis aga poisile tavaliselt väga piinlikult lõpevad. Siin saab nalja, kasutatakse kõnekeelt ja sõnamänge, mis on väga hästi eesti keelde tõlgitud.

**Nat Amore, „Koolihoovi miljonäri saladused”,
kirjastus Eesti Raamat, inglise keelest tõlkinud Hels Kure**

Tess ja Toby saavad ootamatult miljoni dollari omanikeks, kuid lõbusast rahakulutamisest saavad peagi mured, millele ei ole lihtne lahendust leida. Alates sellest, et kas seda raha ikka tohib endale jätta ja mismoodi seda kulutada, kui täiskasvanud teevad kohe suured silmad, kui lapsed suure rahaga midagi maksta soovivad. Raamatus jagatakse ka häid nõkse eluga toime tulekuks, ees ootavad seiklused ja proovilepanekud.

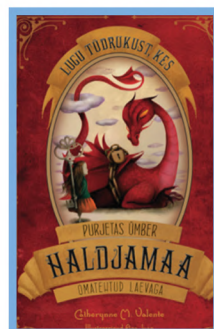
**Diego Arboleda, „Elio: üks animatograafiline lugu”,
Toledo kirjastus, hispaania keelest tõlkinud Ehte Puhang**

Kui suurem osa raamatuid tõlgitakse inglise ja põhjamaade keeltest, siis see raamat on tõlgitud hispaania keelest. Siin tuleb juttu ajast, mil sai alguse filmikunst. On 19. sajandi lõpp. Ühelt poolt teadus, teiselt poolt võlukunst. Ja selle keskel Elio, kes elab lastekodus. Poiss kogub salaja optilisi leiutisi. Hoolimata nukratest tingimustest on raamat lustakas ja seiklusi täis. Nende kaudu saame teada „liikuvate piltide” ajaloost. Kuna tegemist on aime- ja seiklusraamatuga, on tõlkija pidanud hästi tundma erialasõnavara.

**Catherynne M. Valente, „Lugu tüdrukust, kes purjetas ümber
Haldjamaa omatehtud laevaga”, kirjastus Draakon & Kuu,
inglise keelest tõlkinud Leelo Märjamaa**

Kui Roheline Tuul ühel päeval Septembri akna taha ilmub ja tüdruku endaga Haldjamaale kaasa kutsub, siis September ei kõhkle. Seiklused talle meeldivad, kuid Haldjamaal ei ole kõik päris hästi. Seal valitseb kuri Markiis ning tüdrukul, rubiinpunasel lohel ja maaridil nimega Laupäev tuleb mängu panna kõik, et temast võitu saada ja Haldjamaa vabastada. Tõlkijal on õnnestunud lugejateni tuua eriskummaline fantaasiamaailm.

Žürii koosseis 2020. aastal: raamatukoguhoidja **Tuuli Klaas**, **Anneli Laamann**

Eesti Lugemisühingust, tõlkija ja eelmise aasta juturaamatupremia laureaat **Vahur Aabrams**,

illustraator ja autor **Kertu Sillaste**, lastekirjanduse lektor **Mare Mürsepp**

**Maja Lunde, „Lumeõde”, kirjastus
Rahva Raamat, norra keelest
tõlkinud Marit Hansen**

JUTURAAMATUTE LAUREAAT

Peagi on saabumas jõulud,
kuid Juliani peres on sel aastal kõik teisiti.
Tundub, nagu jõule siia perre ei tulekski,
sest kõik on kurvad.
Sel aastal on surnud Juliani
vanem õde Juuli.
Julian, ema-isa ja noorem
õde Augusta on rõõmutud ja oma mõtteis.
Ühel päeval on Julian parasjagu ujulas,
kui näeb läbi klaasi tundmatut tüdrukut.
Nad hakkavad suhtlema ja lugu, mis siit alguse
saab, on väga ootamatu, kummaline ja lummas.
Eriliselt ilusat ja omapärast meeleolu
loovad ja kinnistavad **Lisa Aisato** pildid.
See on kindlasti raamat,
mille võiksid võtta kätte
ka täiskasvanud.

TOIMETAJA AITAB TEKSTI PAREMAKS MUUTA

Raamatu valmimisprotsessis on oluline roll toimetajal. Uurime Paabeli Torni laureaadiks tulnud „Lumeõde” toimetajalt **Dea Oidekivilt** selle ameti kohta lähemalt. Dea on Rahva Raamatu kirjastuse projekti-juht-toimetaja ning tema enda tõlgitud „Väike hiir sõidab maa-
le” ja „Väikese hiire jõulud” valiti parimate pildiraamatute hulka.

lähemalt. Dea on Rahva Raamatu kirjastuse projekti-juht-toimetaja ning tema enda tõlgitud „Väike hiir sõidab maa-
le” ja „Väikese hiire jõulud” valiti parimate pildiraamatute hulka.

Milles seisneb raamatutoimetaja töö?

Toimetaja ülesanne on aidata teksti paremaks muuta. See tähendab ka õigekirjavigade ülesleidmist, kuid mitte ainult. Raamatute puhul on toimetaja ülesanne jälgida, kuidas lugu areneb: et kõik oleks piisavalt sujuv, lugeja jaoks hästi lahti kirjutatud ja sündmuste arengult loogilises järjestuses. Kui tegu on eesti autori raamatuga, siis võib teinekord mitu kuud aega võtta, et see kõik paika saaks. Kui aga kirjastus ostab mõne võõrkeelse raamatu õigused, et see eesti keelde tõlkida, siis saab toimetaja üles-ehituses vähem kaasa rääkida, ent jälgib hoolega, et kõik meie lugejatele keeleliselt hea saaks.

Millised oskused ja omadused peavad toimetajal olema?

Mina hindan teiste toimetajate puhul ja proovin iseendas ka pidevalt jälgida seda, et oleksin suhtlemisel võimalikult heatahtlik. Toimetaja töö olemus on paraku selline, et tekstides tuleb meelega vigu otsida. Ja kui olen seda mitu tundi järjest teinud, siis võin hakata ka sõpradelt saadud sõnumitesse

kriitiliselt suhtuma. Sel juhul aitab korraks pausi pidamine, pärast tagasi tulles suudan jälle sisule ja mõnusale vestlusele keskenduda. Üldiselt peab toimetaja muidugi olema veel hea keelevaistuga, tähelepanelik ja hästi organiseeritud – nii püsib töömaht heas tasakaalus ja on aega ka lihtsalt oma lõbuks raamatuid lugeda.

Mis on toimetamise töö juures kõige toredam ja mis kõige raskem asi?

Kõige toredam on minu meelest see, et saan ühena esimeste seast teada, millised uued vahvad raamatud ilmumas on. Teinekord on kohe nii raske suud pidada, tahaks juba kohe alguses kõigile tuttavatele kahe käe ja kümne sõrmega ägedaid raamatuid soovitada hakata! Siis hoian ma end ikka tagasi, sest käsikirjast raamatuni on veel mitu etappi ja nendega ei tasu kiirustada. Õnneks saangi niiviisi endas kannatlikkust harjutada. Kõige raskem on minu jaoks see hetk, kui pean autorile või tõlkijale parandustega faili tagasi saatma. Teinekord teen seal nii palju ümbertõstmisi ja soovitusi, kuidas parem saaks, et mulle endale tundub, et muud polegi, kui ainult minu kriitika ja siis mõtlen ma oh, vaene tõlkija, küll ta võib selle üle kurvastada! Aga siis kirjutan ma üsna pika kirja kaasa ka ja ütlen, et ega kõiki minu soovitusi ei pea siis kohe sisse viima ja räägime omavahel läbi. Seni olen kõigiga sõber edasi ja mitme kaasamõtleva peale saab tekst ju paremaks, nii et see kõige raskem asi on tegelikult natuke tore ikka ka.

Mis teeb ühe teisest keelest tõlgitud raamatu heaks? Milline on üks hea tõlge?

Mina arvan, et keelest olulisem on raamatus peituv lugu. Eesti keeles välja andmiseks valingi ma sellised, mis mulle endale kohe esimese hooga meeldima hakkavad. Kui on lasteraamat, siis peavad pildid ka meeldima, sest kuidagi on nii, et mul on lastega hästi sarnane maitse. Seni on mu eelistused noorte raamatusõpradega klappinud ja ma usun, et need klappivad ka edaspidi. Hea tõlge on minu jaoks selline, mis lugeja kohe endaga kaasa haarab – see tähendab, et on mõnusalt sujuv ja lähtub autori stiilist, kuid laseb aimata ka tõlkija tunnetust. Teksti pikkusest oleneb ka palju. Lühemate, pildi-raamatute puhul olen ise tõlkinud ja ka teisi tõlki-

jaid julgustanud vabamalt võtma ja tekstiga rohkem

mängima. Pikema raamatu puhul, nagu „Lumeõde”, on aga alguses vaja lihtsalt mõnda aega lugeda ning raamatusse ja illustratsioonidesse sisse elada. Siis voolab see tekst ka täiesti iseenesest eesti keelde.

Kuidas sujus „Lumeõde” toimetamine? Kas tuli ette ka raskusi? Mis meeldis eriti?

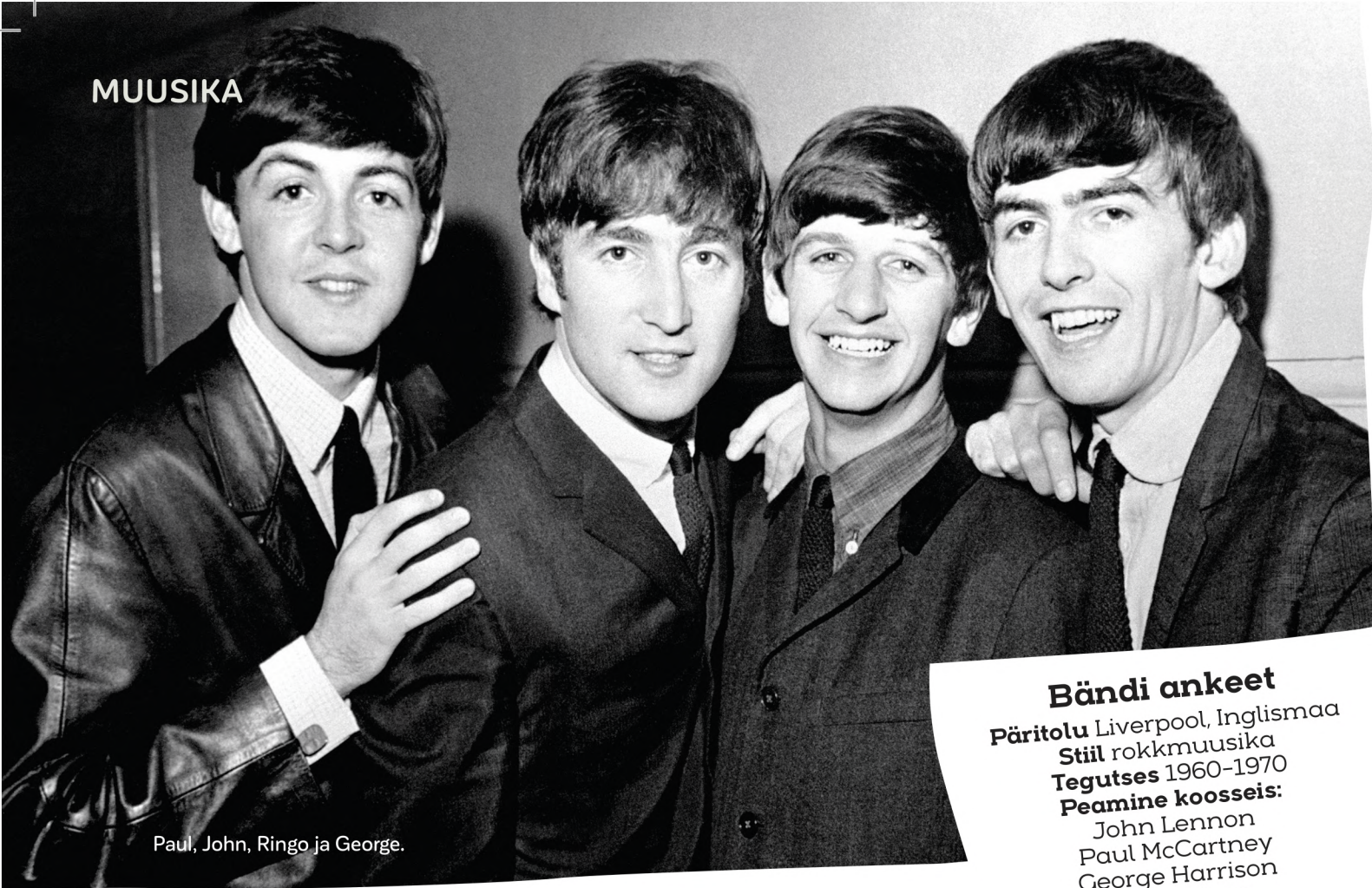
„Lumeõde” toimetamine sujus väga hästi, sest tõlkija Marit on lihtsalt nii hea ja tore! Selle raamatu puhul kartsin ma ikka ka hirmsasti. Maja Lunde on ju kuulus! Kõik maailma lugejad teavad teda ja ma väga soovisin, et see südamluk lugu oma parimal võima-

likul viisil meie raamatusõpradeni jõuaks. Lõpuks otsustasin ma oma hirmu mitte välja näidata ja koos Maritiga voolisime selle teksti nii heaks, kui vähegi oskasime! Töö algas nii, et hakkasin sealt kohe suure hooga sõnakordusi välja võtma. Siis palus Marit mul aga rahulikult tassike teed juua ja selgitas, mida tema meelest autor siin taotlenud on – see pisut rusutud ja kurva-meelne meeleolu, millest ei tohiks kohe nii uljalt üle hüpata, vaid lastagi lihtsalt olla. Igaks kümneks

juhaks kirjutasin ma vahel autorile ka, selgitamaks, et eesti keeles on nii palju sõnu ja küsimaks, millise tundega ta täpselt mõtles. See oli hästi huvitav arutelu, mis natuke lükkas raamatu ilmumisaega edasi, aga kokkuvõttes tuli teksti tähendusrikkusele kasuks, ma arvan. See vist meeldiski mulle selle raamatuga töötamise puhul kõige rohkem: et sai suhelda mõnusate inimestega, kes mõtte ja südamega asja kallal tegutsesid. Ja mainimata ei saa ma jätta ka Lisa Aisato illustratsioone, mis on tekstiga võrdselt head ning teevadki „Lumeõest” just selle raamatu. Neid piilusin ma salaja kogu aeg teksti kõrvale, enne kui mul küljendatud versiooni veel ei olnud. Oh, küll mul on hea meel, et meie lugejad selle raamatu omaks võtnud on!

Küsis **Kätlin Vainola**

Paul, John, Ringo ja George.

Bändi ankeet
Päritolu Liverpool, Inglismaa
Stiil rokkmuusika
Tegutses 1960–1970
Peamine koosseis:
 John Lennon
 Paul McCartney
 George Harrison
 Ringo Starr

Tekst **Kristel Halman**

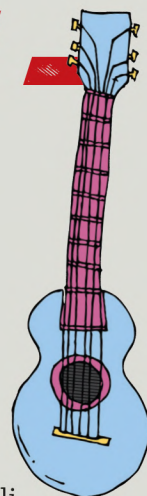
THE BEATLES - BIITLID

The Beatles oli Inglismaalt pärit pop-rokkansambel. Eesti keeles võid kuulda kasutatavat ka häälduspärasemat nime „biitlid“. The Beatlesit peetakse kõigi aegade kõige mõjuvõimsamaks ansamblik.

Kes, kus ja millal?

The Beatles sündis 1960. aastal Inglismaal, Liverpooli linnas. Noormehed John Lennon, Paul McCartney ja George Harrison, kes sel ajal olid kõigest 15–16-aastased koolipoisid, olid juba mõni aasta varem kohtunud. Varsti liitusid nendega ka Stuart Sutcliffe ja Pete Best. Bändil oli paari esimese kuu jooksul mitu eri nime, üks oli näiteks isegi selline naljakas nimi nagu The Silver Beetles, mis eesti keeles on Hõbedased Põrnikad. Lõpuks sai nimeks The Beatles. Juba aasta hiljem lahkus grupist Stuart, järgneval aastal lahkus ka Pete, kelle asemele tuli Ringo Starr. Nüüd oligi bänd koos sellisena, nagu kogu maailm neid pikki aastaid tundis: John laulis ja mängis rütmikitarri, Paul ka laulis ja mängis basskitarri, George mängis soolokitarr ja laulis veidi vähem ning Ringo oli trummide taga ja laulis vaid aeg-ajalt. Laule kirjutasid põhiliselt John ja Paul.

Biitlid laval BBC raadiosaate Easy Beat salvestamise ajal.

Millist muusikat nad tegid?

Võib-olla sa pole kunagi The Beatlesi muusikat kuulnud, aga täitsa kindlasti oled juhtunud kuulma nende laulujuppe kas raadiost, telekast või internetist, sest biitlite muusika on nii tuntud.

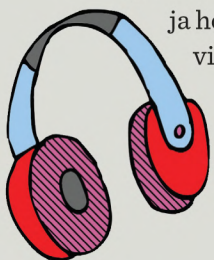
Biitlid mängisid küll rokkmuusikat, aga nende repertuaar oli väga laiaulatuslik ja eriilmeline. Kaasahaaravates omapärastes lugudes segunes *rock'n'roll* bluusiga, muusikas rõhutasid nad just rütmi ja kitarre. Algul mängisid biitlid rohkem lihtsaid ja rõõmsakõlalisi laulukesi, aga varsti muutus nende muusika sügavamaks ja mitmekihilisemaks.

Biitlid proovisid oma muusikasse leida midagi uut, nad katsetasid rokkmuusika piiridega, lisasid elemente teistest stiilidest, nagu näiteks klassikast, folkrokist, kantrist, psühheedeeliast, isegi *reggae*'st ja india muusikast. Nende laulude meloodiad ja tekstid olid sellel ajal väga erilised ja uuenduslikud. Seetõttu võitsid biitlite laulud paljude noorte südamed, kuid paljud vanemad inimesed sellist muusikat ei mõistnud ja kritiseerisid bändi.

The Beatles oli ametlikult ansamblina koos vaid kümme aastat, aga selle aja jooksul andsid nad välja väga palju plaate: tervelt 22 stuudioalbumit! Lisaks veel kontsertsalvestustega albumeid, kogumikke jne. Nende plaadid löid kõikvõimalikke müügi- rekordeid üle maailma. Kuigi ansambel lõpetas oma tegevuse juba 1970. aastal, antakse nende kogumik- plaate välja siiani.

Biitlimaania

Biitlimaaniaks nimetatakse nähtust, mis tekkis koos ansambli menuga. Nimelt sai The Beatles vaid paari aastaga ülikuulsaks nii oma kodumaal kui üle kogu maailma. Neile tekkis kiiresti tohutult fänne, eriti noori naisfänne, ning reisimise ajal ja kontsertidel olid nad ümbritsetud tuhandete pööraste ja karjuvate-kiljuvate austajatega. Fänni- parved piirasid ka lennujaamu ja hotelle, kus bändiliikmed viibisid.

Et kaitsta end hullunud austajate eest, liikusid bändi- liikmed kontserdipaikadesse soomusautoga, sageli pidi neid

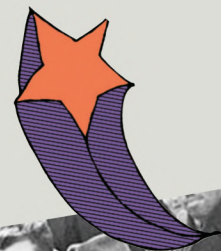
aitama ka politsei. 1965. aastal andsid biitlid Amee- rikas suurel staadionil kontserdi, mis oli esimene sedasorti muusikaüritus vabaõhustadaadionil üldse, ja publikut oli üle 55 600 inimese! Lõpuks ei kuulnud bändiliikmed enam fännide kiljumise tõttu kontsertide ajal iseenda muusikat ega laulugi ja siis otsustasidki nad lõpetada kontsertide andmise täiesti. Edaspidi tegutsesid nad vaid studio- ansamblina.

Millised nad olid?

Biitlid olid nooruslikud ja stiilsed. Nende üheks eriliseks tunnuseks algusaastatel olid soengud. Sel ajal olid meeste juuk- sed palju lühemad, aga The Beatlesi poisid kandsid võrdlemisi pikki juukseid. Täis- kasvanud naersid nende soengute üle, mida kutsuti inglise keeles *moptop* (see annab mõista, nagu oleks neile pähe pandud pörandamopp), eesti keeles võiks selle kohta öelda potisoeng. Sellist soengut kandsid biitlid, et tavapärasest erineda.

Esialgu olid biitlite iseloomulikuks riietuseks korralikud ülikonnad ja lipsud. Kõik neli kandsid sarnaseid soenguid ja riideid. Hiljem, kui ansambli muusika muutus tõsisemaks, muutus välimus hoopis värvilisemaks ja bändi- liikmed erinesid üksteisest juuste pikkuse, habeme või vuntside poolest. Seljas kandsid nad erksavärvilisi üli- kondi, lillelisi särke, India stiilis veste jne.

Biitlid lehvitavad fännidele Kennedy lennujaamas.

Mälestusmärk Liverpoolis.

The Beatlesi tuntumad lood

- * Help!
- * She Loves You
- * A Hard Day's Night
- * Yesterday
- * Let It Be
- * Hey Jude
- * All You Need Is Love jne

Muuseum Liverpoolis.
Kollane allveelaev viitab biitlite muusika põhjal valminud filmile „Kollane allveelaev”.

Mis neist sai?

Biitlid olid lühikese ajaga saavutanud suure edu ja kuulsuse, aga nad olid samas ka sellest väsinud. Samuti hakkas igaüht huvitama isesuguse muusika tegemine ja bändiliikmed ei osanud oma erimeelsusi enam lahendada. Kõigepealt lahkus bändist John, järgmisel aastal lõpetas tegevuse ülejäänud bänd. Kõik neli jätkasid muusika tegemist, aga soolartistidena. John sai kahjuks juba 1980. aastal surma ühe fänni käe läbi, George suri 2001. aastal haiguse tagajärjel. Paul ja Ringo tegelevad siiani muusikaga ja annavad kontserte.

BIITLID MÕJUTASID NII MUUSIKAT, KULTUURI KUI KA IÇAPÄEVAELU.

Miks nad olid olulised?

Biitlid mõjutasid nii muusikat, kultuuri kui ka iga-päeva elu. Nad olid uuenduslikud muusikas, videote tegemisel ja helisalvestamisel. Nende plaadiümbrised olid omaette kunstiteosed. Biitlid olid erinevad teistest selle aja ansamblitest. Nad olid lahedad ja nooruslikud. Teisme-

lised ja noored jumaldasid neid.

The Beatles oli esimene Briti ansambel, mis sai kuulsaks Ameerikas ja lõpetas Ameerika muusikaartistide ülemvõimu. Biitlid mõjutasid palju ka hilisemaid ja tänapäevaseid ansambleid ja muusikuid, olles nn poistebändide teerajajad.

Kus saab biitleid kohata?

Biitlitele on püstitatud ausambaid, näiteks kodulinnas Liverpoolis, aga ka Ameerika Ühendriikides, Venemaal, Kasahstanis; John Lennoni kuju on Kuubal, Johni portreega *graffiti*-sein aga Prahast (Tšehhis). Liverpoolis on ka väga hea biitlite muuseum The Beatles Story, teisi biitlite teemalisi muuseumikesi on nii mujal Euroopas kui ka Kanadas, Ameerika Ühendriikides, Argentinast ja Jaapanis. 🇬🇧

THEADJUTS The Adjutants

JÜRRI POOTSMANN

Kindamüsteerium

Autor Liisi Grünberg

Kellele sinu arvates kinnas kuulub? Nuputa ja saada vastus 31. jaanuariks 2021 healaps@healaps.ee või Hea Laps, Voorimehe 9, 10146 Tallinn.

Vastajate vahel loosime välja Tiina Laanemi raamatu „Kollase kassi komando”.

MINU VÄRVILINE SEIKLUS

On laupäev 23. jaanuar 2021 ja kell on 19.35, kirjutan juttu „Minu tulevik”. Olen juba üritanud üle kahe tunni, mitte midagi ei tule pähe, millest kirjutada. Näen silmanurgast, et aknast kumab värviline valgus. Lähen akna juurde ja vaatan üles. Taevast kiirgab alla värviline kiir, mida ümbritsevad tuluksed. Mõtlen: „Mis see veel on? Lähen ja vaatan lähemalt”.

Seal ma olengi, seisan värvilise kiirguse sees. Ühtäkki kuulen „Vhoomh” ja olen teadvusetu.

Hakkan vaikselt ärkama.

„Kus ma olen?” mõtlen voodis.

Olen üksinda toas, mis näeb välja nagu hotellituba. Voodi kõrval on aken. Vaatan aknast välja ja näen maakera.

„Kus ma olen?! Kosmoses?! Tõsiselt?!”

Sel hetkel avaneb toa uks ja sinine olend astub sisse. Olen ehmunud.

„Blorg Buk Da?”

Ma ei saa mitte midagi aru. Ta saab aru, et ma ei saa temast aru ja läheneb. Olendil on mingi seade käes, ta annab selle minule. Ta näitab

näpuga enda kõrva. Saan aru, et pean seadme kõrva panema.

„Klik, klik, klik, Tõlkija aktiveeritud.”

„Terè tulemast kosmosesse,” ütleb olend.

„Mul on sulle midagi näidata,” ütleb võõras.

Läheme toast välja. Välja minnes küsin olendilt:

„Kas sinul nimi ka on?”

Ta noogutab: „Minu nimi on Sinine.”

„Oo, tore, jääb hästi meelde,” vastan mina.

Jätkame teekonda. Jõuame suurde hoonesse, mille keskel asub UFO juhtimiskonsool. Toas on ka teisi tulnukaid, igaüks on ise värvi: punane, roheline, oranž, kollane ja lilla. Nimed on neil ka nagu Siniselgi, enda värvi järgi. Neil on ka perekonnanimi Värvilised.

„Ma tean, mis nüüd juhtuma hakkab, olen filmides näinud, palute minul maailma päästa. Rändan koos teiega ümber galaktika, päästes planeete üksteise järel lõplikust hävingust. Minust saab kange ...”

„Mitte päris,” vastab Punane.

„Enne kui teisi planeete saad päästa, pead aitama oma maailma,” vastab Lilla.

„Kas Maa peal on mingi vaenlane, kelle peab peatama?”

„Mitte ka nii,” vastab Oranž.

„Pead päästma planeedi Maa inimeste käest,” ütleb Roheline.

„Siis mida?! Inimeste käest? Tõsiselt?” hüüatan mina.

„Kahjuks küll,” tõdeb Sinine.

„Kuidas ma siis hakkan maailma inimeste endi käest päästma? Mida nad üldse teinud on?” imestan.

„Selles asi ongi, et inimesed ei ole midagi selle heaks teinud,” põhjendab Sinine.

„Mille heaks?” küsin mina.

„Hävitate enda koduplaneeti,” vastab Punane.

„Kuidas?” küsin.

„Soojendate enda planeeti.”

„Aa ... olen seda koolis õppinud ja netist lugenud. Aga, kas suured tagajärjed ei tule alles viiekümne kuni saja aasta pärast esile?” küsin.

„Ei, mõned muutused ilmnevad juba järgmise kümne aasta jooksul. Teised muutused on pöördumatud ...” vastab Lilla.

„Loomad hakkavad välja surema. Merepind tõuseb ja liustikud sulavad, mistõttu rannikutel olevad linnad võivad muutuda elamiskõlbmatuks ja nii edasi,” ütleb Roheline.

„Olen sellest lugenud ja kuulnud, aga miks te seda minule räägite?” küsin.

Kõik vaikivad ...

„Kaotasime oma kodu just maailma soojenemise tõttu,” ohkab Sinine.

„Tegime oma koduplaneedist elamiskõlbmatu,” vastab Punane.

„Üritame aidata, et teie kodumaa ei hävineks ka,” lausub Oranž.

„Kuidas ma siis enda planeeti hakkan päästma?” küsin.

„Seda me olemegi viimased viisteist aastat uurinud,” väidab Punane.

„Alustasime pärast meie planeedi hävingut,” lisab Lilla.

„Sellepärast sa siin oledki, et enda planeeti päästa,” lausub Roheline.

Küsin: „Kas te aidata ei saaks?”

„Ei, meid võetaks kohe vangi!” hüüavad kõik Värvilised.

„Aga kuidas ma siis õpin „maailma päästma”, kas te õpetate mind?”

„Õige,” vastab Sinine.

„Kui kaua minu õpetamiseks siis läheks?” küsin.

„Kaheksa kuni kaksteist kuud,” vastab Kollane.

Hüüan: „MIDA!”

Sinine vastab: „Ära muretse, meil on lahendus.”

„No mis see on!”

„Küll näed, ära muretse,” ütleb Oranž.

„Loodan teie peale. Alustame!”

Kaksteist kuud hiljem ...

„Valmis. Nüüd peaks sinul kõik maailma päästmiseks olemas olema,” ütleb Sinine.

„Anname sulle kaasa ka selle. Siin peal on kõik, mis me sulle õpetasime, kaunistasime selle meie värvidega ka,” lisab Kollane.

„Saadame sind nüüd koju,” ütleb Lilla.

„Ei, ei, ei, aga ma ju ei mäleta seda, ega tea seda, ma ei oska, ma ei suuda,” kurdan.

„Ära muretse, oled küllalt tark, et hakkama saada,” vastab Punane.

Minu uued sõbrad saadavad mind mingi masina juurde.

„See siin on ajamasin. Saadame sind tagasi laupäeva 23. jaanuar 2021 kell 19.35,” põhjendab Lilla minule.

„Ajamasin?! Kas minu mälu sellest „reisist” jääb ikka alles?” küsin Lillalt.

„Ikka jääb,” vastab Lilla.

„Nüüd ongi ilmselt reisi lõpp?” küsin.

„Kahjuks küll,” vastab Sinine.

Astun ajamasina poole.

„Aidaa! Loodan, et näeme veel kunagi,” hüüan.

Kõik Värvilised hüüavad vastu: „Aidaa! Näeme ikka veel.”

„Teised maailmad vajavad ka päästmist,” lisab Sinine.

Astun ajamasinasse. Saabun koju. Vaatan kalendrit. Näen, et on laupäev 23. jaanuar 2021. Vaatan kella. Kell on 19.35.

„JES! Ajamasin töötas!”

Minu vennas Indrek vaatab mind ja hämmastub: „Mida?”

Vastan: „Ei midagi.”

Samas plahvatab mõte: „Nüüd mul on midagi, millest kirjutada.”

Vahetan pealkirja: „Minu Värviline Seiklus”.

Kirjand saab kell 23.41 valmis. Nüüd võin alustada maailma päästmisega. Õnneks olid õpetajateks galaktika parimad **Värvilised**.

Kristjan Kaasik

Härkävehmase kool Soomes

KOHTUMINE METSATEEL

Talv oli kalendri järgi ammugi käes ja jõulupühadki mööda saanud, kuid metsas talve väga näha ei olnud. Metsatee kõrval laotud palgivirna ja oksahunniku ääres kohtusid rebane ja metsade uusasukas šaakal. Kohtumise põhjus oli mööda metsateed lipanud jänes, kes oli just enda päästmiseks kõrvalasuva oksavirna sisse pugenud. Rebane oli mööda jänkust jäänud jäljerada kohale jõudnud, šaakal oli lihtsalt palgivirna veeres juhuslikku saaki varitsenud.

Selleks et millestki juttu alustada ja oma tegelikku siin olemise põhjust varjata, tegi rebane märkuse ebatavaliselt sooja talveilma kohta.

„Kui oleks teadnud, et kliima soojenemine selleks aastaks meie metsa ka jõuab, oleks talvekasuka selga ajamata jätnud,” lausus ta ning raputas oma

paksu ja kohevat talvist karvkatet ning kergitas uhkelt oma silmapaistvat saba.

„Peab ikka ennast moodsate asjadega kurssi viima!” vastas kaugelt tulnud sugulane, kes nägi välja üsnagi rebase moodi, kuigi pikemate jalgade ja kergema kasukaga. „Meil Euroopas on ammugi teada ja räägitud, et kliima soojeneb ning et põhja pool avatakse meiesugustele uued jahimaad ja kenad puutumata metsad. Eriti naljakas tundus juttudes, et mõned tüübid teie kandis külma ja toidupuuduse kartuses talveund magavad. Seda tahtsin oma silmaga ise näha,” vatras šaakal.

„Ja kellele sa siis siin jahti pead?” küsis rebane, ise oksahunnikul silma peal hoides.

„Ah, liigub siin igasuguseid,” mühatas šaakal, tahtmata avaldada, mis plaanid tal okste all kükitava jänese suhtes on.

„Mis tähendab, liigub siin igasuguseid?” küsis nende juurde jõudnud metssiga. Kumbki vestluskaaslastest polnud sea lähenemist märganud, sest neil jätkus silmi vaid oksahunnikule. „Tuhniksin parema meelega tihnikus, mitte ei jalutaks linnakodaniku moodi mööda teed,” jätkas siga, „kuid kust seda tihnikut enam leida? Kõik mets läheb müügiks ja tihnikud „taastuvenergiaks”, nii pidi jälle talve tagasi saama, kui mets majade kütteks ära põletada.” Seda, et kliima soojenemist saab puude põletamisega ära hoida, oli metssiga kuulnud ida poolt tulnud põdralt. Sealkandis ei pidanud põlevkivi kaevandamine ja põletamine enam lubatud olema, et nii peaks minema õhku vähem süsihappegaasi ja maa pole enam kasvuhoone moodi, mis aina soojemaks läheb. Põder sellest taastuvast energiast rääkiski – ikka tuul, päike ja võsa. Tõsi küll, et metsas pole selle energiaga, mida nii roheliselt tegema peab, midagi peale hakata. Seda on vaja inimestel, kes metsas ei ela ja metsaasjadest suurt ei tea.

„Kui need oksad peeneks hakitakse ja sooja saamiseks ära põletatakse, saad talve tagasi,” näivas siga oksahunnikule osutades rebasele. See ei kõlanud küll eriti usutavalt, kuid tundus rebasele siiski huvitav idee, mõeldes hunniku all kükitavale jänesele ja oma ilusale kohevale talvekasukale.

„Olen kuulnud, et Soomes on ilusad talved alles ja sinu kasukas kulub seal ära. Pealegi meenub mulle, et jäneseidki pidi sealkandis küll ja veel olema,” kasutas šaakal võimalust, et rebasele idee äraminekust pähe panna.

„Kui sa üksi minna ei taha, võta siis siga kaasa, nagunii sureb siin katku,” jätkas šaakal. „Kui nii läheb, et rebased Soome kolivad, jäävad kõik siinsed jänked mulle,” mõtles ta endamisi.

„Mida see pagulasest tüüp siin seletab,” pöördus metssiga rebase poole. „Kui tahab paremat elu, mingu ise, kuhu tahab. See siin on meie mets ja nii ka jääb. Olgu pealegi kliima soojenemine, küll me hakkama saame! Lähme!”

Siga ja rebane pöördusid minekule ja arutasid veel pikalt soojenemisest, rohelisest energiast, lageraie- test ja võõrastest tüüpidest, kes metsas hulguvad ja nende jänkudele raskusi valmistavad. Šaakal jäi neile järele vaatama, mõeldes endamisi, et üks kuumeneb üle ja teisel on see katku asi kannul. Küll ta jänku endale saab. Nii jäi ta oksahunniku juurde jänkut passima ja uusi teekäijaid ootama, kellega moodsamaid euroasju arutada.

Mai-Liis Vikman
Oru Kool

Salme Sillamaa

MUINASJUTT SELLEST, KUIDAS NÕID METSÄ PÄÄSTIS

Elas kord keset suurt metsa nõid. Ta oli hea nõid ega olnud kunagi midagi kurja nõidunud. Ta lendas luua seljas metsa kohal ringi. Kui ta nägi, et mõni loom on hädas, siis aitas teda.

Ühel päeval lendas nõid koduümbrusest kaugele ning nägi oma suureks kohkumuseks, et paljudes kohtades töötasid metsas inimesed ja masinad. Nõid lendas sinna veel mitmel järgmiselgi päeval, kuni lõpuks oli mets sealt sootuks kadunud.

Emma Aleksandra Laantee Reintamm

Nõid arvas, et tema mets on nii suur ja tihe, et sellele küll masinad kallale ei tule. Aga ükskord metsa kohal lennates pidi ta ehmatusest luua pealt maha kukkuma. Koledad mürisevad masinad olid jõudnud tema metsa ja ampsasid sealt puid. Nad olid juba suure tüki põlismetsa maha saaginud ja liikusid kiiresti nõia kodu poole.

Nõid hakkas mõtlema, kuidas oma metsa päästa. Üle pika aja otsis ta üles nõiaraamatu ja leidis sealt kõige kangema muutmise loitsu. Kuna ta polnud väga kaua nõidunud, siis harjutas ta loitsu lausumist. Tema tare seinal oli vana kell, mille ta otsustas käoks loitsida. Loits töötaski ja varsti lendas tares ringi rõõmsalt kukkuv kägu. Veel oli tal kanajalgadega taburet, mille ta rahulolevalt kaagutavaks kanaks nõidus. Oma oskustega rahul, lendas ta öösel masinate juurde ja hakkas nõiduma.

Nõid nõidus kõik masinad suurteks loomadeks. Varsti seisis tema ümber karud, põdrad ja hundid, kes varem olid olnud metsatöömasinad. Üks põder, kes oli olnud suur harvester, tuli nõia juurde ja tänas teda. Ta ütles, et ei tahtnud suur masin olla ja metsale viga teha, aga nad pidid inimeste käskudele alluma. Ja et loomadena hakkavad nad seda metsa saameeste eest kaitsma.

Rõõmsalt jooksid loomad metsa, metsatöölised olid aga masinate kadumisest nii kohkunud, et ei julgenud sinna metsa enam kunagi tagasi tulla. Nõid aga tegi iga päev luua seljas metsa kohal tiiru ja jälgis, et uued suured masinad pole tema metsa tagasi tulnud. Ja kui nõid ja loomad surnud pole, kaitsevad nad oma metsa tänaseni.

Karola Marist
Türi Põhikool

Toidame ja vaatleme linde

Pildista oma linnusöögimaja ja saada foto meile **31. jaanuariks 2021** aadressile healaps@healaps.ee või Hea Laps, Voorimehe 9, 10146 Tallinn. Fotosaatjate vahel loosime välja raamatud „Meie lapse linnuraamat” ja „Kuidas saada linnuvaatlejaks?”!

Külmakraadidega on lindudel keerulisem toitu hankida. Siis on hea, kui inimesed neile natuke lisatoitu pakuvad. Sel ajal kui sulelised lasevad toidul hea maitsta, saad ise linnuvaatlusega tegeleda. Hea mõte on pidada ka linnuvaatluspäevikut ning üles kirjutada linnuliigid ja kuupäevad, millal nad ennast näitasid. Kui oled algaja ja tunned vaid paari-kolme liiki, siis kevadeks su teadmised kindlasti suurenevad. Linnusöögimaju on igasuguseid. Kui sul on võimalik, siis paiguta õue puust toidumaja, kuhu igal hommikul seemnesegu puistata. Aga võimalik on teha söögimaja ka tühjast piimapakist või mõnest muust pakendist. Kuidas linde vaadelda ja mida kõike sel puhul silmas pidada, uuri raamatutest!

Määrame linde!

Linnud pakuvad huvi paljudele! Tuvi, vares, varblane, rasvatihane ja leevike – nende nimetamisel me vast hätta ei jää, kuid küllap läheb siit edasi paljudel keeruliseks. Et seda viga parandada ja eri liiki lindudest rõõmu tunda, haara „Meie lapse linnuraamat”, milles autorid

Marko Mägi ja **Grete Alt** tutvustavad Eesti kõige tavalisemaid linde, kes on peaaegu alati inimese lähedal olemas, kuid kelle nägemiseks tuleb vahel natuke vaeva näha. Siit saab teada, millised

linnud välja näevad, kuidas käituvad ja kus elavad. Iga liigi kohta on välja toodud midagi iseäralikku, põnevat ja lapsele huvi pakkuvat. Lõbusa, lastepärase ja asjaliku raamatu uurimine koos lastega on kindlasti huvitav ja hariv lapsevanematele. Lisaks leiab siit toredaid lindudega seotud mängu nii toas kui ka õues mängimiseks ja linnuvaatluse ABC.

Abiks linnuvaatlejale

Linnuvaatlusega saab tegeleda aasta ringi ja peaaegu igal pool. Linde võib vaadelda koduaknast või aias jalutades. Kui silmad lahti ringi käid, siis märkad linde ka linnapildis, muidugi kohtad neid parkides, looduses liikudes ja mere ääres jalutades. Linnud on kõikjal meie ümber, aga kui teadlikult ei otsi, siis ei pruugi neid märgata. Kui aga hakata sulelistele rohkem tähelepanu pöörama, siis selgub, et koduaias ei tegutsegi vaid varblased või tihased. Teiste hulgas satuvad sinna ka punarinnad, põialpoisid ja lepalinnud. Kui soovid teemaga tõsisemalt tegeleda, saad abi **Tarvo Valkeri** raamatust „Kuidas saada linnuvaatlejaks?”. Raamatust leiad soovitusi, nippe ja nõuandeid, kuidas vaatlemist alustada, kus seda teha ja mida lindude juures tähele panna, kuidas teha linnuvaatlust aasta läbi, kuhu vaatlema minna ja mida silmas pidada. Antakse ka ülevaade sellest, kuidas linnuvaatlust talletada ja millised abivahendid ühel linnuvaatlejal olla võiks. Linnuvaatlemine on põnev tegevus, mis sobib nii suurtele kui väikestele!

KUI HÄSTI SA ENDA EEST HOOLITSED?

Testi, kui palju ja hästi sa enda eest hoolitsed. Vali vastusevariantide seast vastus, mis on kõige rohkem sinu meele. Kirjuta numbrid üles ja liida kokku!

Uuel aastal on hea aeg hakata mõtlema enda eest hoolitsemise peale. See aitab sul ennast tasakaalukamalt tunda ning iseenda ja teiste vastu parem olla.

A. Ma püüan enda vastu hea olla...

1. ... natuke iga päev oma ülesannete vahel (vaadata pisut oma lemmikseriaali, kuulata muusikat, tantsida jms).
2. ... ainult siis, kui mul on kõik asjad tehtud (õppimine, trenn, kodused kohustused jms).
3. ... kogu aeg! Ma ei saa aru, miks peab ennast igasuguste ülesannetega piinama.

B. Ma mõtlen enda kohta kriitilisi ja halvustavaid mõtteid.

1. Vahel jah. Kuid siis püüan meelde tuletada oma tugevused ning tean ja tunnen, et need pole kuskile kadunud!
2. Väga tihti, püüan kogu aeg olla parem.
3. Ei mõtle üldse, väldin selliseid mõtteid täielikult.

C. Kui mõtlen oma elu peale, siis ...

1. ... tunnen tihti rõõmu neist sõpradest, asjust, olukordadest, mis mul praegu on.
2. ... tulevad meelde olukorrad, mis on juba möödas ja kahetsen, et just selliselt toimin.
3. ... läheb mõte iseenesest eelseisvate sündmuste ja olukordade peale ning tihti ma ei tea, kuidas nendega normaalselt toime tulla.

D. Inimesed, kellega ma koos aega veedan ...

1. ... panevad mind end hästi tundma.
2. ... tekitavad minus tunde, et olen neist halvem, saamatum.
3. ... panevad mind tundma, et pean ennast pidevalt tõestama.

E. Tervislik unerežiim (piisav arv une-tunde) tundub mulle ...

1. ... vajalik, kuna muidu tunnen ennast väsinuna.
2. ... vajalik, kuid mul on tihti nii palju teha, et ma ei jõua õigel ajal magama.
3. ... ebavajalik ja ahistav, kuna mulle meeldib hilja öhtul midagi teha, näiteks lemmikarvutimänge mängida.

5-7

Paistab, et oskad igapäevaselt enda eest hästi hoolitseda. Enda eest hoolitsemine teeb su mõtted ja tunded paindlikumaks ja seetõttu on sul lihtsam nii suurte kui ka väikeste väljakutsetega hakkama saada. Kui lubad endale iga päev väikeseid puhke-pause, valid enda ümber toetavad sõbrad, magad piisavalt ja mõtled endast austavalt, siis kõik see aitabki sul olla õnnelik ja tasakaalus. Kui tasapisi vanemaks saad, tuleb sul enda eest hoolitsemise harjumused üle vaadata, et need ikka su vajadusi täidaksid. Uuel aastal usalda ennast samamoodi nagu siiani, küllap sa juba aru saad, millal on õige aeg midagi muuta!

8-11

Oled väga tegus, toimekas ja aktiivne. Ära lükka puhkepause, väikest kosutust ega und edasi, oled kohe seda väärt. Kui endal puhata ja nautida lubad, oled ikka sama inimene ja isegi tasakaalukam, lõbusam ja mõnusam. See on enesepiinamine, kui mõtled, kuidas oleks kunagises olukorras võinud teha paremini või mida oleks võinud ütelda. Annad endast ju iga hetk parima. Praegusel hetkel oledki juba kogenum ja oskaksid tegutseda paremini kui enne, lihtsalt siis sul polnud veel seda tarkust, mis praegu. Mõtle endast head, nii nagu mõtled kellestki, kellest hoolid. Alanud aastal luba endale iga päev pingutuse kõrvale ka lõõgastuse hetki, naudi elu kohe!

12-15

Oled ennast hästi tundma õppinud ja tead, mis sulle meeldib, mida naudid. Tõenäoliselt tead palju ka suurtest pingutustest ja sellest, kui raske võib enda kokkuvõtmine mõnikord olla. Kohe nii raske, et tahaks igaks juhaks pingutamist vältida. Ära mõtle tuleviku peale, olevikus olemiseks kasuta oma meeli, et olla rohkem hetkes: vaata, mis sind praegu ümbritseb, kuulata hääli enda ümber, hinga sügavalt sisse ja pikalt välja. Enda eest hoolitsemise hulka kuuluvad ka väikesed pingutused: näiteks sobival kellaajal magama minek, rämpstoidu vältimine ja tervisliku toidu valimine, füüsiline tegevus, õppimine, heade sõpradega suhtlemine jms. Alanud aastal loo endale hea paraja pingutuse ja lõõgastumise rütm: väike pingutus ja väike lõõgastus, lühike pingutus ja lühike lõõgastus. Õnnelikku aastat!

Ära jää murega üksi, küsi nõu – murekirjadele vastab psühhoterapeut **Merit Lage**. Avaldatud kirjadele ei lisata nimesid! Kirjuta murekiri@healaps.ee või Hea Laps, Voorimehe 9, 10146 Tallinn.

Mu isa õiendab minuga alati, kui halva hinde saan, eriti kui kolme, aga ka neljade puhul. Hakkab rääkima, et mis ma oleksin pidanud teisiti tegema ja kui palju ikka rohkem õppima. Ma olen nii väsinud sellest, ma ei saa ju nelju parandada, ja kolme ei taha ka õpetajad lubada parandada? Mida teha?

12-aastane poiss

Tere, hea et kirjutasid! Sa pole sellise murega üksi, paljud lapsed ja noored on mulle sarnast lugu rääkinud. Loen su kirjast, et oled üsna hea õpilane ja küllap saad ka palju viisi. Usun, et tähtsam kui hinded, on sinu kirjas välja tulnud hoopis sinu ja su isa vaheline suhtlemine. Sinu väsimus tuleb ilmselt sellest, et sulle tundub, et isa pole sinuga rahul. Hea oleks, kui saaksid samasuguse murekirja oma isale esitada ja midagi omavahelises suhtlemises kokku leppida siis, kui on juures veel üks täiskasvanu, keda sina usaldad. See võib olla keegi sugulane või ka näiteks koolipsühholoog, sotsiaalpedagoog, klassijuhataja. Usun, et

sul on tähtis kuulda isa suust, millega ta sinu puhul rahul on. Ning siis võib kokku leppida neis asjades, mida teisiti teha. Mõtle, keda kõige rohkem usaldad, räägi oma mure talle ja planeerige kohtumine sinu, tema ja isaga.

KOKKA ISE!

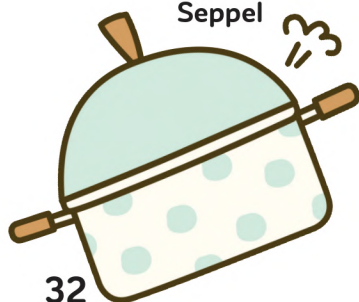
Fotod Tiitu Suvi, Liisi Sikka

MAKARONID

juustuga

Mia Mai
Seppel

32

Makaronid on sedalaadi toit, mida inimene sööb elu algusest lõpuni. Väikelapse üheks esimeseks toiduks on pehmed makaronid. Viril mudilane nõustub sööma „lipsukesti” või „radiaatoreid”. Kiirustaval kooliõpilasel on hea meel, et spagetid keevad kähku. Portsjon pakinuudleid päästab rahakitsikuses tudengi päeva. Pastaroad on kergenduseks vanematele, kui öhtueine valmistamisega kibekiire. Ja eakadki saavad süüa pehmeid pennesid ja *fusilli*’sid. Sellest koorest pastaroast tunneb rõõmu iga pereliige.

VAJA LÄHEB:

- * 300 g (keetmata) lemmikmakarone
 - * 3 sl võid
 - * 3 sl jahu
 - * 300 ml (mandli)piima
 - * 200 g Gouda juustu
 - * 150 g lillkapsast
 - * soola, pipart ja kuivatatud punet
- * Pese ja tükelda lillkapsas väikesteks paladeks. Aja potis vesi keema. Lisa väheke soola. Vala ettevaatlikult potti makaronid ja lillkapsas. Keeda umbes 7 minutit.
 - * Nüüd võta väiksem kastrul ja sulata selles või. Kui või on sulanud, madalda kuumust ja lisa jahu. Sega kiiresti kahvliga läbi. Vaata, et põhja ei kõrbeks!
 - * Niipea, kui segus pole enam jahutükke, vala peale piim. Sega korralikult, jälgi, et jahu-või-segu põhja kinni ei jääks. Tõsta kuumust ja las kaste korraks keema tõusta.
 - * Kurna ettevaatlikult makaronid ja lillkapsas ning kalla need keedu-potti tagasi. Lisa piima-või-jahusegu ja riivi juustu peale. Maitsesta musta pipra, pune ja soolaga.

LASTEEKRAAN.EE

USTE TAGA OOTAVAD SEIKLUSED

Filmi „**Sivi une-seiklus**” nime tegelane on vaimustunud uuest klassiõest Cerisias, kes on omamoodi riides ja kel on oma arvamus. Kui Cerisia Sivi endale ööseks külla kutsub, on Sivi üliõnnelik. Äkki tahab Cerisia tema sõber olla – Sivil ju

oma südamesõpra pole. Öhtu kujuneb aga teistsuguseks. Kortoris on liiga palju uksi ja imelik lõhn. Kui Sivi keset ööd ärkab, tahab ta kohe koju minna. Aga kus on Cerisia? Oma toas teda pole. Sivi läheb mööda pimedat ja vaikset korterit Cerisiat otsima. Veider küll, aga korter on muutunud. Uksed on kas pisikesed või väga suured, tapeedid on isemoodi ja liiguvad. Võtmed tapeedimustris on kadunud! Või on need muutunud päris võtmeteks? Sellisteks, mis uksi avavad? Sivi hakkab uksi avama ja kahe jutuka punastes kummikutes mägra seltsis algab üks uus seiklus teise järel.

PÜHA RELIIKVIA JAHIL

„**Trio – jaht pühale reliikviale**” toob vaatajate ette põneva seiklusloo. Sajandeid on inimesed otsinud vanast kirikust püha reliikviat, kuid tulutult. Nüüd on aga sõbrad Nora, Simen ja Lars saanud vihje ja on juba teel. Ainus probleem on, et nad pole ainu-

ainukesed, kes on aarde leidmisest huvitatud. Armutud aardekütid Lady Zheni juhtimisel on neil kannul ... Lady Zhen leiab sõbrad ja sunnib neid halastamatult Olavi pühast reliikviast loobuma.

Nora ja tema sõbrad peavad nüüd kaevuma sügavale enda sisse, et leida üles tõeline aare.

MUINASJUTT EKRAANIL

Gerda ja Kay on kaks naabrilast, kes teineteisest väga hoolivad. Ühel talvepäeval rööbib Lumekuninganna Kay ja viib jääpaleesse. Kõik usuvad, et Kay on surnud, aga Gerda asub oma sõpra otsima. Retk viib Gerda Flora õitsvatesse val-

dustesse, suvisesse lossi, röövlite juurde ja kauge Põhja lumisesse maailma. Väikest Gerdat varitsevad kõikjal ohud, aga ka ahvatlused, kuid tüdruk ei pöördugi tagasi, sest ta aimab, et Kay on temata kadunud. Film „**Lumekuninganna**” põhineb samanimelisel tuntud muinaslool.

PEETER PAANI SARI

Vaata sarja „**Peeter Paani uued seiklused**”! Wendy Darling ning tema vennad John ja Michael satuvad Eikunagi-maale kummalise ning ennast täis Peeter Paani juurde. Wendi ei suuda uskuda, et tema lapsepõlve muinasjutt on tõeks

saanud! Õige pea seisavad nad silmitsi hirmsa Kapteni Konksuga, peavad suhtlema rääkivate puudega ja päästma Põlis-Ameerika printsesse kummalise olendi küünte vahelt. Ennekõike aga õpivad Wendy, Michael ja John täiskasvanuks saamise kunsti ja seda paigas, kus kunagi täiskasvanuks ei saada!

VÄIKE JANUARIIN

1. Mustika sõprade nimed on ...

- ... Esmee ja Sansa
- ... Piip ja Tuut
- ... Tipp ja Täpp

2. Arvutitega suhtlemiseks kasutame praegu põhiliselt ...

- ... varbaid
- ... käsi
- ... hambaid

3. Paabeli Torni juturaamatute tõlkepreemia võitis Marit Hanseni tõlgitud raamat ...

- ... „Charlie muutub kanaks”
- ... „Taks ja dogi”
- ... „Lumeõde”

4. Jüri Pootsmanni värske singel kannab pealkirja ...

- ... „Magus molekul”
- ... „Magus melanhoolia”
- ... „Magus elu”

5. Lennusadama näitusel „Tundmatu ookean. Läänemeri maailmameres” saad tutvuda ...

- ... ookeanide ja Läänemerega
- ... autodega
- ... liblikatega

6. Ansambel The Beatles tegutses aastatel ...

- ... 2000–2006
- ... 1830–1890
- ... 1960–1970

Lembitu mõistatus

Sel talvel andis lund pikalt oodata. Kui see lõpuks siiski maha sadas, haaras Sibülle esimesel võimalusel lumelaua ja läks mäele lustima.

Teadagi tuleb sobiv laud valida vastavalt enda pikkusele. Ega see niisama lihtne ei olnudki. Kas sina oskad öelda, kumb Sibülle selja taga olevatest lumelaudadest on pikem – kas roheline või kollane?

Eelmine mõistatus

Eelmise mõistatuse lahendus on, et kuuest tellisest piisab. Et kaar kokku ei kukuks, võib teine tellis esimesest poole võrra üle ulatuda, kolmas teisest veerandi võrra, neljas kolmandast kuuendiku võrra jne.

Kuue tellise puhul ongi maksimaalne üle ääre ulatuv osa suurem kui tellise pikkus: $\frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \frac{1}{6} + \frac{1}{8} + \frac{1}{10} + \frac{1}{12} = 1 \frac{9}{40}$.

Vastuse välja nuputamiseks on aega terve kuu – lahendus koos uue mõistatusega ilmub järgmises ajakirjanumbris.

Õigesti vastanute vahel loosime välja auhinnaraamatuid!

Ootame vastuseid **31. jaanuariks 2021** e-posti aadressil **healaps@healaps.ee** või postiaadressil Hea Laps, Voorimehe 9, Tallinn 10146. Lisa vastusele oma vanus ja elukoht!

				kolmapäev		korallisaared, rõngasaared	luuletuse osa, stroof	tema	paranenud haava jälg
				365 päeva					
				kuulus meelelahutaja					
				5. noot				meeter	
				fantastika žanr				organismi osa, organ	voodi, magamis-koht
				Lis Lemsalu			6. noot		
				paksuseinaline nõu pulbri tegemiseks			sihitult jalutama, kolama		
Baruto	veelind		pühapäev						
taime-teadus	Julia		tuttuus, täitsa uus						
väike jõgi			põdur, halglane						
			väga tugev torn						
tonn	võrdkõlgne rööpkülik					turbo-diisel			Kalevipoja laeva nimi
						Lennart ... president			
tähestiku esimene täht	treipingil töötama							liiter	
	maitseaine								
Aino Pervik		magus segu koogil või tordil						esmaspäev	
		november						automark	
...sarvik loom			riik, mille pealinn on Teheran						
			ajakiri ... Laps						
infra-punane		meremehe hüüd					Urmas Nemvalts		
		National Geographic					Ellen Niit		
keelpill						kordaminek, õnnestumine			
Vanemuise pill						detsember			
kartlik			kärner						

Ristsõna koostas Ilmar Trull

Ootame vastuseid 31. jaanuariks 2021 e-posti aadressil healaps@healaps.ee või postiaadressil Hea Laps, Voorimehe 9, 10146 Tallinn. Lahendajate vahel loosime välja vahvaid raamatuid!

JÄRJESTÖIDJÄ

PÕNEVUS JA JÄLITAMINE

Väikesse Keila äärelinna kolivad uued naabrid, keda ei peeta algul sõbralikuks. Uustulnukate saabumisest saadik juhtub kummalisi asju ning kurjategijateks peetakse uusi naabreid. Juhtumit asuvad uurima viienda klassi lapsed, kes avastavad nii mõnegi huvitava juhtlõnga. Raamatus on palju kuritegusid, mille omavaheline seos avastatakse raamatu lõpu poole. Raamatus on seiklusi ja jälitamist, õudust ja kaastunnet. Lugeses leheküljed justkui lendaksid ning põnevus ja jälitamine haarab sindki kaasa.

Tiina Laanemi „Kollase kassi komando” on põnev ja väga tore raamat ning soovitan seda kõigile. Pildid on joonistanud **Anna Ring**.

Raamat on mõeldud keskmiselt 9–12-aastastele uudishimulikele, aga muidugi võivad seda lugeda ka teised huvilised.

Mirjam Kruus, Tallinna Ühisgümnaasiumi 5. klass

LOOD KOERTEST JA NENDE TEGEMISTEST

Kadri Hinrikuse raamatu „**Taks ja Dogi**” peategelased on Taks ja Dogi, kes on maailma suurimad sõbrad. Sõbrad, kes teevad kõike koos ja on teineteisele truud. Kuid lugudes on veel muidki tegelasi nagu Krants, Korgi, Basset, Spanjel, Bernhardiin, Haski, Labrador ja Hurt. Igas loos juhtub koertega midagi huvitavat. Vahepeal on seiklusi ja vahepeal ka muret sõbra pärast. Ja muidugi saab ka nalja ... Mulle meeldis see raamat väga. Lugesdes oli selline tunne, nagu oleksin ise üks nendest koertest selles raamatus. Ja kõige rohkem meeldis mulle lugu pealkirjaga „Trenn”. See oli tore ja väga naljakas. Raamatusse joonistas pildid **Elina Sildre**. Soovitan seda raamatut kõigile, kellele meeldivad loomad ja eelkõige koerad.

Saara Sein, Tallinna Toomkooli 3. klass

SUVE JA VAHEAEGA MEENUTAV RAAMAT

Jana Maasiku raamatu „**Õnnekaare õed ja vimkavennad**” peategelane on tüdruk nimega Lenna. Teda ning Emmat, Saskiat ja Mirtelit hüütakse õdedeks, kuigi nad päriselt ei ole. Kõik nad on head sõbrad samal Õnnekaare tänaval elavate vimkavendadega, Siimu, Oskari ja Marttiga. Sellel tänaval elab umbes jalgpallitiimi täis poisse ja üksteist tüdrukut. Lisaks üle 15 aasta vanused ja alla 4-aastased lapsed. Raamatu lugemine tekitas minus sooja ja suvise tunde, nagu oleksin kusagil laagris. Minu lemmikosa raamatust oli nõiamajasse sissemurdmine. See osa oli minu arvates vägagi põnev.

Sirly Oderi illustratsioonid olid väga ilusad, kuid mustvalged. Minu ettekujutuses oli osa situatsioone teistsugused kui joonistustel. Terve raamatu lugemine oli nii põnev, et ei soovinud raamatut käest panna. Minu arvates oleks seda raamatut ka täiskasvanutel tore lugeda.

Marta Johanna Tammiste, Tallinna Inglise Kolledži 4. klass

DOKTOR TINDIPLEKI TÖÖTUBA

Priit Põhjala/Ulla Saar

VASTAKAD SÕNAD

MAAKAART: ADOBE STOCK

Ulla Saar © 2020

Illustratsioon Liis Roden

„Kas ma võin teie koera paitada?”

„Jaa.”

„Ja ta ei hammusta?”

„Hammustab.”

▶ ▶ ▶

„Vabandage, miks mu salatis nii palju õli on?”
küsib mees kelnerilt.

„Et liiv hamba all ei ragiseks,” vastab see.

▶ ▶ ▶

„Kelner, appi! Ma neelasin prussaka alla!”

„Ja milles probleem on? Kas te olete
taimetoitlane?”

▶ ▶ ▶

Arvutifänn räägib sõbrale: „Panin eile
kartulid pannile, mängisin ainult paar
minutit, aga kui neid vaatama läksin, oli
valmis saanud hoopis pannkook! Vaevu
sain selle panni küljest lahti rebitud ...”

VEEBITUND. ÕPETAJA KÜSIB:
„KES VASTAB?”
VAIKUS.

„NO NII, KÕIK TAHAVAD
VASTATA ... VÕTAME SIIS
TÄHESTIKU JÄRJESKORRAS,
ESIMESENA VASTAB
ANGRYBIRD 2006.”

„Mis kuul sa oled sündinud?”
„Ma olen ikka maal sündinud ...”

▶ ▶ ▶

Miljonärilt uuritakse: „Mis on teie edu
saladus?”

„Kannatlikkus, mu sõber.”

„Aga ma võin nimetada tuhat asja,
kus mitte mingi kannatlikkus ei aita!”

„Näiteks?”

„Sõelaga vee kandmine ...”

„Eksid, sõber. Pead lihtsalt sõela
võtma ja talve ootama.”

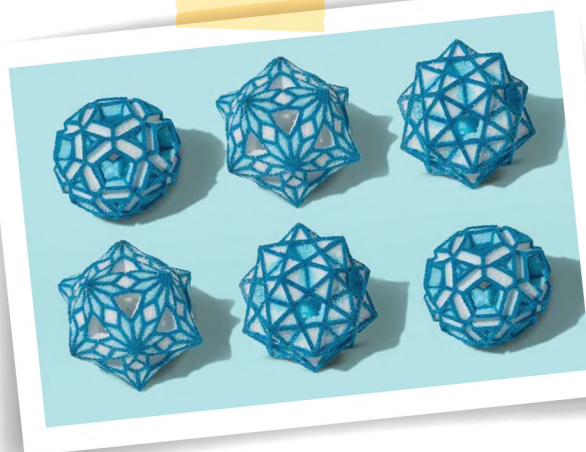
„KÕIK ON PUHA SÜNTEETIKA,
MIDAĞI POLE SÜÜA,” KURDAB
ÜKS KOI RIIDEKAPIS TEISELE.

„Miks kangurud ei taha raudteejaamas
olla?”

„Nad kardavad taskuvargaid.”

LUMEASENDAJA

Kui suhkrut saab asendada mõne muu magusainega, siis paistab, et suhkruga saab asendada lund. Kui taevast sajab vähe lumehelbeid, saab lumehelbeid ja -kristalle suhkrust trükkida. Tundub, et 3D printimisel pole piire – Los Angeleses (USA) tegutsev firma Sugar Lab kasutab trükkimiseks toiduaineid. Eelmisel sügisel hakkasid nad välja trükkima väga filigraanseid suhkrukomme, mis näevad välja nagu suurendatud molekulid.

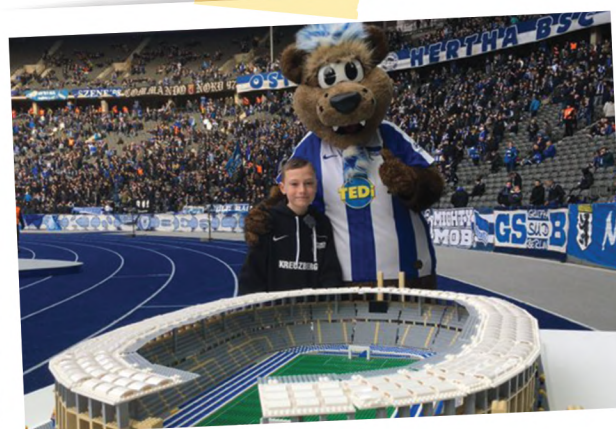

LENDINIMENE

Parimateks lendajateks peetakse tavaliselt linde, kuid Austria kaskadöör Peter Salzmann imetles lendoravate lendu lausa nii palju, et võttis sellest malli. 2017. aastal hakkas ta katsetama lendoravate stiilis disainitud kostüümiga liuglemist, kuid koostöös BMW kompaniiga arendas välja elektrilise lennukostüümi. 50-voldise patarei ja propelleritega varustatud kostüümis saab lennata kiiremini kui lendorav või ükski lind – 299 km/h.

LEGOVÄLTAK

Selleks, et oma lemmikpaiku külastada, ei olegi vaja muud, kui palju legosid ja osavaid käsi. 12-aastane West Sussexi (Inglismaa) poiss Joe Bryant, kes on suur jalgpallifänn, ehitas Bundesliga lemmikjalgpalliväljakutest mudelid. Ühe staadioni minikoopiaks kulub tal 5000–6000 legoklotsi. Kõiki koopiaid ta enam kodus ei hoia – nii mõnigi on leidnud endale koha Bundesliga muuseumides või meenepoodides.

KUNST VÕIB MAAILMA PÄÄSTA

Hollandis Spijkenisse linnakeses võttis vaal sabale rongi. Tegemist oli õnneliku õnnetusega – rööbastelt välja sõitnud rongi pidas kinni hiiglaslik vaalasaba-skulptuur. Skulptuuri autor Maarten Struijs oli teose kandevõimest üllatunud – 2002. aastast rongijaama ilustanud vaalasaba on tehtud plastist. Vaal ei peagi kogu maailma oma turjal kandma, nagu üks ammune legend räägib, piisab, kui ta sabaga rongi peatab ja selle läheduses oleva asula päästab.

HEA LAPSE KLUBI

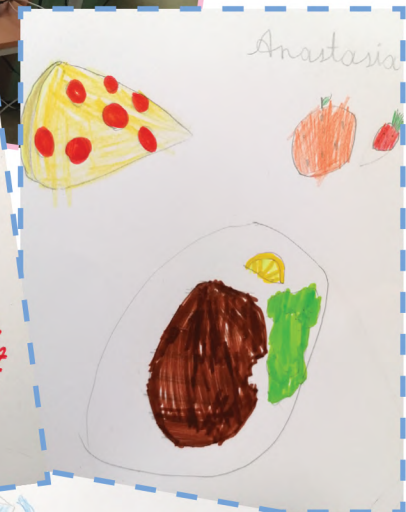
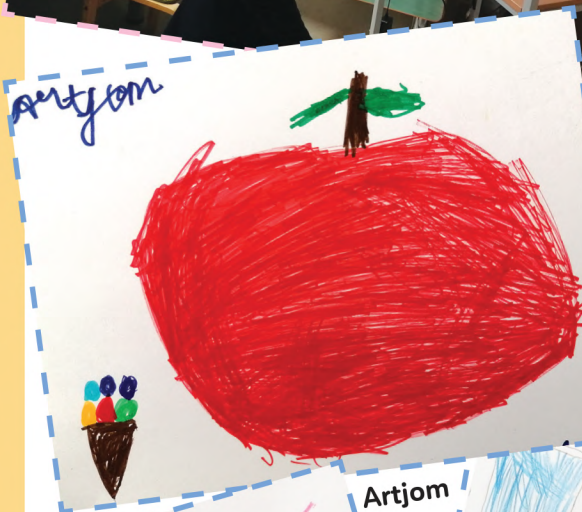
Eelmise aasta viimane
Hea Lapse Klubi toimus
videosilla kaudu.
Hea Laps käis nõnda
külaskäimiseks
Keskkoollis.

Kallavere kooli teise klassi lapsed kogunesid ekraani ette raamatukogus. Tervitasime, lehvitasime, rääkisime veidi juttu, vaatasime koos viimast Hea Lapse ajakirja ning uurisime uusi lasteraamatuid. Seejärel arutasime, milline oli aasta 2020. Aastat võib võtta kokku mitut moodi. Meie otsustasime keskenduda toidule. Nii joonistas iga laps oma lemmiktoidu aastast 2020. Hästi maitsesid sel aastal nii porgandid kui friikartulid, nii pitsa kui mandariinid. Lemmiktoidud olid väga mitmekesised. Uuelt aastalt ootavad lapsed head elu ja vahvaid sõpru! Tore, et veebiühendus hästi toimis ning siin ja sealpool ekraani kõik kenasti kuulda ja näha oli. Aitäh lapsed ja raamatukoguhoidja Kätlin Heinleht!

Kui
sinu klass soovib
klubiga liituda,
võta ühendust
klubi@healaps.ee!

Anastasia

Mia

Isabella

AUhinna- SADU

Otto-Matthias Jögi

Tere, sõbrad ja sugulased!

Tervitused teile alanud aasta puhul! Toogu aasta 2021 meile rõõmu ja rahu! Aplausi saatel kuulutame nüüd aga välja eelmise aasta novembrikuu võistluste auhinnasaajad. Ristsõna lahendamise auhinnaraamatu omanikuks saab **Kaur-Andreas Saare**. Viktoriini lahendamise eest võitis preemia **Yaroslav Nedugov**. Lembitu mõistatuse lahendamise auhinnad lähevad **Anni-Adele Eidemillerile** ja **Mirtel Oksale**. Aitäh kõigile, kes kirjutasid meile enda või lähedaste imelistest kogemustest. Tore, et imesid ikka jagub! Eesti Noorsooteatri perepiletid võitsid **Anette Tammus, Isabelle Kajak** ja **Ailen Tänna** Uuemõisa Lasteaed-Algkoolist. Palju õnne võitjatele! Võtame teiega ühendust!

AITÄH KÕIGILE OSALEJATELE!

Ikka Teie
Triibu-Liine
Hea Lapse vapiloom

suusatam hooa
mida põknud tunnen tult
jain püüsti lumel

kuuris on ratas
ees ootab metsarada
õues ilma hanged

Karola Eliise Hütter

LUMEHELBELEND
MINA LIUGLEN UISKUDEL
MÖTT ES ÕNNELIK

Angela Švörjova

**Maailma Laste
Haikukonkurss 2019–2020**

Veealune maailm

Näitus „Tundmatu ookean. Läänemeri maailmameres” Lennusadamas

Ameerika üks suuremaid muuseume, New Yorgis asuv loodusloomuuseum, tutvustab Tallinna Lennusadamasse jõudnud näitusel ookeane. Kaunid mereelukad, põnevad mängud ja videod mereteadlaste tööst tutvustavad kõige uuemat tehnikat, imelist mereloodust ning hämmastavate avastuste taga seisvaid teadlasi. Läänemerd tutvustavad viis Eesti teadlast, kes selgitavad, mis teeb Läänemere nii eriliseks. Ja uskuge, meie hästi uuritud kodumeres avastusi jätkub!

Õö muuseumis

Eriti põnev on müstilises veealuses maailmas viibida öhtul, kui muuseum suletakse. See võimalus on peagi olemas! **19. veebruaril** korraldab Eesti Mere-muuseum taas **Lennusadamas põneva ööbimise sündmuse „Õö muuseumis. Seiklus veealuses maailmas”**. Sel erilisel öhtul kogunevad pered muuseumisse pärast sulgemist. Koos lahendatakse ülesandeid, meisterdatakse ja vaadatakse filmi, kuniks on aeg oma magamispesasse pugeda, mis võib olla sisse seatud kasvõi allveelaeva kõhu alla. Seekordse **loomevõistluse võitja ja tema pere saavad sündmusele priipääsme!** Samal öhtul võib muuseumis näha ka võistlusel osalenud laste töid.

Kirjuta või joonista teemal „Veealune maailm”

Kujuta ette, et lähed ühel päeval kooli, avad ukse ja satud hoopis veealusesse maailma. Milline see maailm välja näeb, keda seal kohata võib ja mis edasi saab?

- * Kirjuta sel teemal fantaasiarikas jutt, joonista pilt või loo koomiks!
- * Võid saata meile ka jutu, mille juurde on joonistatud pilt.

Tähelepanu!

- * Saada oma jutt või pilt e-kirja (**healaps@healaps.ee**) või posti teel (**Hea Laps**, Voorimehe 9, 10146 Tallinn).
- * Lisa tööle oma nimi, aadress, vanus.
- * Lugude-piltide saatmise tähtaeg on **31. jaanuar 2021.**
- * **Auhinnad:**
 - 1. koht** – pääs ühele perele 19. veebruaril toimuvale „Õö muuseumis” sündmusele Lennusadamas
 - 2. koht** – Katrin Väljataga raamat „Ümar-mudil otsib kodu” ning perepääse Lennusadamasse näitusele „Tundmatu ookean. Läänemeri maailmameres”
 - 3. koht** – perepääse Lennusadamasse koos uue näituse külastusega
- * Võistlusel osaledes nõustud sellega, et Hea Laps ja Eesti Meremuuseum võivad töid kasutada oma väljaannetes ja sotsiaalmeedias.

LENNUSADAM
SEAPLANE HARBOR

9 771406 344067